

Maš tednik

Koroški

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto - številka 37

V Celovcu, dne 15. septembra 1955

Cena 1 šilling

INFLACIJA IN KRIZA

Gospodarsko blagostanje, ki vlada sedaj ne le v Avstriji, ampak po vsej Zapadni Evropi in Ameriki, ni dalo ljudem zaupanja v trdnost in trajnost tega stanja.

Od časa do časa se vedno znova pojavljajo glasovi, češ da grozi inflacija ter da bo tej dobi blagostanja sledila doba hude krize, podobno, kot po prvi svetovni vojni.

Najbolj nehvaležen posel na svetu je preokrovanje, zato se noben razsoden človek ne spušča v kaj takega; vendar se tudi iz resnih gospodarskih krogov danes sliši, da se je ustroj modernega gospodarstva tako spremenil, da spadajo gospodarske krize le še v preteklost.

To stališče zastopa celo Banka za mednarodna plačila (Bank for International Settlements), ustanova, katere članice so skoraj vse države na svetu. Njeno letno poročilo v tem smislu je pred kratkim izšlo.

O vzrokih kriz pa si strokovnjaki niso nikoli bili edini, ker doslej nobene krize ni povzročil en sam vzrok, ampak jih je bilo več in nihče ni mogel reči, kateri je bil glavni.

Pač pa so si vsi edini, da je denarni obtok najbolj občutljiv barometer za „gospodarsko vreme“ in zato je trdnost denarja najvažnejši element zdravega gospodarstva. Inflacija pa ravno pomeni, da se količina denarja v obtoku zveča bolj kot količina življenjskih dobrin, za katerih nakup naj denarj služi.

Ker imajo torej ljudje več denarja, stvari na trgu pa ni toliko več, zato so pripravljene zanje več plačati. To pa zopet rodi pri tistih, ki so navezani na plače (delavci, nastavljeniki), potrebo po zvišanju.

Da more država, ki je največja delodajalka, (podržavljena podjetja, uradništvo) izplačevati večje plače, pa tiska nov denar.

In tako se vali ta kepa naprej ter naraste plaz, ki zajame celo gospodarstvo.

Evropsko, tako tudi avstrijsko gospodarstvo povojnih let ne more nuditi zanesljivih praktičnih dokazov za trditev, da se da jo krize preprečiti, ker si je opomoglo zaradi ameriške pomoči.

Toda gospodarski razvoj v Ameriki sami pa nudi nekaj prepričljivih razlogov za mnenje, da je mogoče krize preprečiti. Že dvakrat so namreč take plazove, ki bi prej gotovo povzročili krizo, ustavili.

Začetna kriza leta 1949-50 je bila premagana v glavnem s tem, da so ljudje naložili svoj denar v nakupe stvari, ki niso sicer nujno potrebne, a zelo koristne za življenje. Tako so si izboljšali stanovanja, gradili hiše in podobno. Šele ko je ta proces že bil v teku, je izbruhnila vojna na Koreji, ki je na mah spremenila položaj.

Toda leta 1954 ni bilo nobene vojne in vendar so bile resne motnje, ki so se pojavile v gospodarskem življenju, v kalji prepričane. Polna zaposlenost, sorazmerno dobre plače in tekmovalnost med industrijskimi podjetji, da si osvojijo trg s čim cenejšimi izdelki, so ustvarili, podobno kot pri nas, blagostanje in preveč denarja pri delu prebivalstva. Država je z obdudovanja vredno naglavo posegla vmes in s pomočjo davkov, dajatev za socialno zavarovanje, podpiranjem cen kmetijskih izdelkov in kreditno politiko izravnala nesorazmerja v gospodarskem življenju.

V glavnem velja tudi v gospodarskem življenju držav isto pravilo, kot v gospodarstvu posameznika. Ravnotežje med izdatki in dohodki je pogoj ne le napredka, ampak obstoja samega. Kadar človek porabi več, kot zasluži, zaide njegovo gospodarstvo v nered.

Podobno je tudi v državi. Zato je zvezna vlada v zadnjih časih večkrat poudarila, da bo na vsak način čuvala trdnost denarja in da je njen glavni cilj ohranitev ravnotežja v gospodarstvu.

Kompromis v Moskvi

Obisk zapadnonemškega kanclerja dr. Adenauerja v Moskvi se je v torek končal in je bilo objavljeno službeno poročilo, iz katerega izhaja:

1. medsebojno polno priznanje obeh držav ter upostavitve rednih diplomatskih stikov; ustanovitev sovjetskega veleposlaništva v Bonnu in zapadnonemškega diplomatskega zastopstva v Moskvi. Nadalje je bilo dogovorjeno, da upostavitve diplomatskih stikov Zapadne Nemčije s Sovjetsko zvezo ne pomeni zapadnonemškega priznanja komunistične Vzhodne Nemčije.

2. Sovjetska zveza je privolila, da bo vprašanje nemških vojnih ujetnikov v Sovjetski zvezi uredila s posebno amnestijo, ker so vsi nemški državljani, ki se sedaj nahajajo na ozemlju Sovjetske zveze, vojni zločinci, ki tam odslužujejo kazni sovjetskih sodišč, kot je izjavil Bulganin. O vprašanju bo razpravljal poseben odbor strokovnjakov, h kateremu bodo pritegnjeni tudi predstavniki vzhodnonemške vlade.

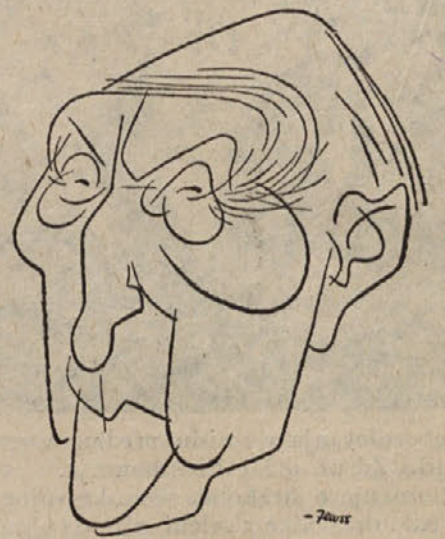
Nemci so prišli v Moskvo z letali in s posebnim vlakom, vseh skupaj jih je bilo 120,

če prištevamo pomožni personal, kuharje in podobno. S seboj so peljali tudi specialni hermetično zaprt vagon, v katerem se je nemška delegacija posvetovala, kajti čeprav je sovjetska vlada dala na razpolago najbolj luksuzni hotel za člane delegacije in lepo vilo izven mesta za Adenauerja, so se hoteli posvetovati v svoj vagon, ker so sumili, da so morda v zidovih njihovih sob vdelane kake tajinstvene prisluškovalne naprave.

Pogajanja so bila sila trda in v treh dnevih razgovorov so si marsikaj v obraz povedali, kar bi morda lahko zostalo.

Sedaj pripada beseda bonnskemu parlamentu. Na splošno je treba reči, da so to najtežja pogajanja, ki jih je Adenauer moral doslej voditi. Ne le, da so Sovjeti tudi proti njemu uporabljali svojo že preizkušeno taktiko trdote in popuščanja, katere mojster je zunanji minister Molotov, ampak je bila njegova pozicija šibka tudi zaradi tega, ker mu nemška socialistična stranka ni hotela dati podpore za ta pogajanja.

Zato je z ozirom na doseženi kompromis lahko zadovoljen, a ne srečen.

Adenauer — bolje nekaj, kakor nič...

Strašna nesreča pri Št. Vidu ob Glini

Med Št. Vidom in Feldkirchnom sta trčila dva vlaka - 9 mrtlih, 43 ranjenih

Na progi Št. Vid ob Glini — Beljak sta minulo nedeljo popoldne pri postaji Št. Martin-Sittich trčila neki tovorni in osebni vlak, ker je kretničar pomotoma dal prosto pot tovornemu vlakom, ki je prihajal iz Feldkirchna, dočim je na progi že vozil s polno brziho redni potniški vlak v smeri iz Št. Vida. Vlaka sta trčila na delu proge, ki je nekoliko vijugast in obraščen z drevesi, tako da sta strojevodji obeh vlakov šele v zadnjem trenutku zagledala eden drugega in vlaka zavrla, kar pa ni nič pomagalo, ker sta oba vlaka bila v polni hitrosti.

Sila trčenja je vrgla obe lokomotivi v zrak, nakar sta se po strani zvalili po nasi-

z razbitih vagonov dvignil dim in so se zaslišali kriki ranjencev.

Prvi je prišel na mesto nesreče zdravnik dr. Kimeswenger iz Št. Vida in se takoj lotil žalostnega dela. Iz razbitin je začel vlačiti mrtve in reševati ranjence in jim nuditi prvo pomoč. Pri tem so mu pomagali nekateri potniki, ki so ostali nepoškodovani.

Kmalu sta prispela železniška reševalna vozova iz Beljaka in iz Št. Vida, a iz Celovca so poslali celo vrsto rešilnih avtomobilov, ki so prevažali ranjence v bolnice. Dosej so našli devet mrtvih in 43 ranjencev. Je to največja železniška nesreča na Koroškem v povojnem času.

pu proge. Lokomotivi sta potegnili za seboj tudi prve vagon, ki so se nakopičili eden preko drugega. Najtežje je bil poškodovan prvi vagon osebnega vlaka, ki je bil poln potnikov, kateri so se vračali s tradicionalnega šentviškega sejma. Ta in naslednji poštni vagon sta bila zdrobljena na kosce. Železje in les sta tvorila eno samo neprodirljivo gmoto, tako da so šele pozno ponoči mogli z železnimi žagami in varilnimi aparati presekatati smrtni oklep, ki je obdajal nesrečne žrtve. Tudi ostali vagoni so utrpeli težke poškodbe. Takoj po udarcu se je

Kmalu se je na kraju nesreče zbrala velika množica ljudi, nekateri so hoteli pomagati pri reševanju, a drugi so pasli radovednost. Vendar so orožniki energično napravili red.

Pristojne oblasti so uvedle preiskavo, ki jo vodi dvorni svetnik dr. Kepnik in po dosedanjih zaslišanjih izgleda, da je nesrečo zakrivil kretničar omenjene postaje, ki kljub naročilu svojega nadrejenega uradnika ni obrnil signala in naznačil tovrstnega vlaku, da mora obstati. Moža so orožniki zaprli.

KRATKE VESTI

V Egiptu so doživeli potres zadnji ponedeljek, ki je bil najhujši v zadnjih tridesetih letih, poročajo iz Aleksandrije. Trajal je okrog 40 sekund in je povzročil v Kairu in Aleksandriji velika razdejanja, posebno prizadeti so industrijski kraji blizu Aleksandrije. V Kairu je razrušil 45 hiš. Najbolj pretresljiva je usoda devet deklic, ki so tisti dan šle prvokrat v šolo. Ob prvih tresljajih se je otrok v razredih polastil strah in so se nagnete na stopnišču, ki se je pod preveliko težo vdrlo in otroci so strmoglavili v globino. Devet otrok je bilo mrtvih. Skupno so doslej našli 21 žrtev.

V Braziliji so zaprli več častnikov, ker so pokradli velike količine orožja v vojašnicah, kjer so službovali. Kot zatrjuje policija, je zmanjkalo 20 strojníc, 28 pušk in več drugega orožja.

Na 1000 delavcev pride 350 rentnikov v Avstriji, je ugotovil Institut za splošno invalidsko zavarovanje. Konec junija je bilo pri zavodu obvezno zavarovanih okrog 807.000 moških in 388.000 žensk, dočim je institut izplačeval rento skupno 426.000 osebam.

Atomske poskuse bodo leta 1956 izvedli Angleži na avstralskem otoku Montebello. Podrobnosti teh poskusov so vojaška tajnost.

V Dachau se je zbralo 130 katoliških duhovnikov in protestantskih pastorjev iz cele Evrope na spominski svečanosti v nekdanjem koncentracijskem taborišču. Kardinal Wendel iz Monakovega je daroval slovesno pontifikalno mašo.

Prebivalci mesta Pariza so se zastoj vozili že drugič v teku zadnjih tednov na cestni in podzemeljski železnici, ker so sprevedniki in kontrolorji nastopili stavko.

Veliko pomanjkanje mleka je zavladalo na Norveškem, ker so kmetje nastopili 48-urno stavko, v protest proti nezadostnim ukrepom vlade za pomoč kmetijskemu gospodarstvu, ki je zaradi suše utrpelo veliko škodo.

858.000 novih priseljencev je prišlo v Ameriko v času od junija 1954 do junija 1955.

Grški ministrski predsednik maršal Papagos je zbolel prejšnji teden in so poklicali dunajskega zdravnika prof. Laudo, da ga pregleda. Ugotovil je, da je maršal oslabil zaradi prenapornega dela, in izrazil upanje, da si bo po kratkem počitku opomogel.

Bivši nemški letalski general Galland se je udeležil velike angleške letalske razstave v Farnboroughu in so mu angleške vojaške oblasti dovolile, da napravi polet z najmodernejšim lovskim letalom na reakcijski pogon, ki je hitrejši kot zvok.

Deset umetnih lun bo izstrelila v vsemirje Amerika v letih 1957-58, je izjavil profesor Homer Newell. Vse priprave za te poskuse so pa zavite v tajnost.

Politični teden

Po svetu . . .

Kljub nekaterim razburljivim dogodkom je bilo v preteklem tednu mednarodno politično ozračje dokaj mirno.

V okviru Združenih narodov zaseda v New Yorku odbor za razorožitev in doslej so bile razprave dokaj mirne in stvarne, posebno glede omejitve in kontrole atomske

ga oboroževanja v smislu predlogov predsednika Zdr. držav Eisenhowerja.

Spoznanje o strahotah atomske vojne je privedlo državnike k zeleni mizi, da ohranijo mir. Na sliki vidite ameriškega delegata Stassena v prijaznem razgovoru s sovjetskim delegatom Sobolevom.

Sredozemlje

V Sredozemlju gori, bi morali zapisati. V Alžiru in Maroku imajo slejkoprej Francozi velike težave s svojimi sultani. Za 12. 9. so Francozi napovedali ureditev odprti vprašanj in vsi znaki govorijo, da se to vsaj za napovedani datum ni dalo izvesti.

Vročje pa je postalo tudi v vzhodnem delu Sredozemlja. Mali otok Ciper, o katerem smo že zadnjič izbrpno pisali, je postal središče zanimanja svetovne politične javnosti. Napetost, ki je zavlada med Veliko Britanijo in Grčijo, ker Grki zahtevajo priključitev otoka Grčiji, se je prenesla še na Turčijo, ker na otoku živi znatna turška manjšina. Minuli teden so bile v raznih grških in turških mestih demonstracije. V turških mestih Carigradu in Smirni je prišlo do hudih napadov na grške trgovine in grško-pravoslavne cerkve, a v Solunu pa je prišlo do demonstracij proti Turkom. Pri tem je bilo pobitih in hudo ranjenih tudi večje število Grkov. V Turčiji je namreč že od nekdanj močna grška manjšina. Grki so predvsem trgovci in obrtniki.

Grčija in Turčija pa sta tudi članici Atlantskega pakta in Balkanskega pakta. Vojaški pomen Balkanskega pakta je sicer po izboljšanju odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo postal zelo majhen, ker omejuje Jugoslavija pomen pakta le na gospodarske in kulturne odnose med članicami Balkanskega pakta. Grčija in posebno pa Turčija pa sta najbolj zainteresirani na vojaškem sektorju tega pakta. Tudi v novem političnem položaju je izgledalo, da je ostala vsaj vez med Grčijo in Turčijo vnaprej tudi na vojaškem polju zelo tesna. Nova napetost pa je tudi to vez temeljito zrahljala in tako oslabila moč celotnega Atlant-

skega pakta v tem delu sveta.

Ko se je napetost med Turčijo in Grčijo stopnjevala iz dneva v dan, je šel grški kralj Pavel s kraljico na obisk v Jugoslavijo. Kralj Pavel je takoj ob svojem prihodu v Jugoslavijo poudaril vojaški pomen Balkanskega pakta, maršal Tito v svojem govoru ni o tem nič rekel, a na splošno pa je omenil, da so se baje razmere na svetu tako pomirile, da so stopili vojaški problemi v ozadje.

Izrael in Egipt

Diktator Egipta Nasser je doživel hud politični poraz v Sudanu. Sudanski poglavarji nočejo ničesar več slišati o priključitvi Sudana k Egiptu in zahtevajo svojo državo. Angleži, ki so do sedaj vladali Sudanu, to stremljenje le pozdravljajo in podpirajo, ker pomeni slabitev Egipta in sedanjega Nasserjevega režima. Da odvrne pozornost naroda od tega zunanjepolitičnega neuspeha in od notranjepolitičnih težav, je Nasser na izraelski meji pri mestu Gaza pričel obmejne incidente. Tako je prišlo tu do spopadov, ki so zahtevali mnogo smrtnih žrtev in končno je tudi posegel vmes Varnostni svet Združenih narodov, ki je pozval obe strani, takoj ustavita vse vojaške operacije in skleneta premirje.

. . . in pri nas v Avstriji

Minuli teden je avstrijski parlament imel veliko dela. Obravnaval je razne postavbe, o katerih smo že pročali zadnjič. Po dolgotrajnih debatah je bil izglasovan

zakon o socialnem zavarovanju (ASVG)

Naj navedemo nekaj važnih določb novega zakona. Starostno rento, ki jo bodo zdaj imenovali pokojnino (Pension), bodo odmerjali v odstotkih. Po 40 služb. letih bo znašala 72 odstotkov povprečne plače zadnjih 5 let, po 45 službenih letih pa celo 79½ odstotka. S tem bodo privatni uslužbenci (delavci in uradniki) več ali manj na istem kot državni nastavljeni. Važno je predvsem, da v bodoče rente ne bodo več izplačevali tistim, ki po dosegu starostne rente imajo še kak drug stalni zaslužek. Vendar ne bo renta znižana, če zaslužek ne dosega 500.— šil. na mesec.

Glede zdravnikov

določa postava, da se zavarovanci lahko poslužujejo takih, ki nimajo pogodbe z boln. blagajno. Vendar jim plača blagajna le vsote, kot jih določa njena tarifa. S tem seveda zdravniki niso zadovoljni, ker so hoteli, da dobi vsak pogodbo, ki bi naj bila nepreklicna. Na Dunaju so zdravniki zborovali in predsednik dr. Niederberger je dejal, da se pač ne da nič več narediti in da bo treba pač zahtevati spremembo zakona. Dejal je tudi, da se zdravniki ne morejo postaviti v slabo luč pred delavci s tem, da bi onemogočili izvedbo postave, ki prinaša delavcem velike izboljšave. Te pomirljive besede pa pri mladih zdravnikih niso nič zalegle. Proti volji predsedstva so se podali na tihi protestni pohod k parlamentu, toda policija jim je zaprla pot in tako je lahko parlament zakon v miru izglasoval.

Tudi

zakon o vojaščini

je parlament ta teden odobril. Kancler inž. J. Raab, v čigar delokrog spadajo tudi za-

deve državne obrambe, je izjavil, da se bo potrudil, da bo vojaščina v kolikor mogoče tudi pozitiven činitelj v gospodarstvu. Treba bo pravilno razdeliti garnizije. Zato zdaj potuje po raznih zveznih deželah, da zadevo osebno premotri. Po njegovi izjavi bodo prve letnike vpoklicali k vojakom šele drugo leto spomladi. Tudi tistim, ki so že služili vojaške, se ni treba bati. Ti bodo vpoklicani k večjemu na kratke orožne (vojaške) vaje.

Finančni minister dr. Kamitz je izjavil, da je osnutek za

državni proračun za leto 1956

že pripravljen. V krogih OeVP prevladuje mnenje, da ga naj parlament sprejme v bistveno nespremenjeni obliki. Če bi pa socialisti tega ne hoteli storiti, pa je v OeVP precej ljudi za to, da bi bilo najbolje takoj razpisati nove volitve. Kancler ing. Raab sicer misli, da je treba sedaj združiti vse sile v delu za izvršitev državne pogodbe in nadaljnjo izgradnjo države in bi bil sedaj vsak volilni boj odveč, vendar bi v primeru, da bi socialisti pri sprejetju proračuna delali resne težave, popustil željam pristašev svoje stranke.

Pravijo, da bo deset odstotkov novega proračuna šlo za vojaščino. Zato so pa izdatke za investijske programe na vseh področjih, razen pri železnicah in avtomobilskih cestah, zelo zmanjšali, ponekod pa popolnoma črtali. Zato pričakujejo, da bo predvsem gradbena podjetnost imela nekoliko slabše čase. Predvideno je tudi, da bo primanjkljaj nekoliko manjši kot lani in upajo, ga ga bodo v teku letia pokrili s štednjo. Vseh rednih izdatkov bo 26 milijard, izrednih pa 900 mil. šil.

Nova operna sezona v Celovcu

Celovško mestno gledališče zadnja leta ni bilo na taki višini, da bi bila mogla biti javnost z njim zadovoljna. Že pred časom je novi direktor Fritz Klingenberg napovedal temeljite spremembe; te dni je izšel program za novo sezono, ki kaže, da je v našem mestnem gledališču zavladal nov duh ali, kot je neki celovski list zapisal, da tam pometa „nova metla“.

Operni pevec JERNEJ PLAHUTA

Program kaže izkušeno roko gledališkega človeka, ki je znal najti pravilno ravnotežje med klasičnimi ter modernimi deli.

Tako so na letošnjem opernem programu Mo-

Kje stojè?

To vprašanje je postavil „Slovenski vestnik“ na naslov Narodnega sveta. Zdi se nam, da smo v svojem glasilu dovolj jasno povedali, da stojimo odločno na stališču avstrijske ustave in s tem tudi na stališču člena 7 avstrijske državne pogodbe z dne 15. maja 1955.

Sicer pa je to vprašanje odveč, ker je imel tudi predsednik ZSO dr. Franci Zwitter osebno dovolj priložnosti spoznati naše stališče tako v razgovoru pri predsedniku deželnega sodišča dr. Schwendenweinu kakor tudi pri g. deželnem glavarju Wedernigu. V prezidiju deželnega sodišča je dr. F. Zwitter izrecno prosil predsednika ZSO dr. F. Zwitterja, da on kot jurist pojasni slovensko stališče na pravnem področju. Gosp. dr. Zwitter pa je dejal: „Ti si starejši, govori ti!“

Pri razgovoru dne 1. septembra 1955 pri deželnem glavarju o slovenski gimnaziji je dr. Tischler zopet prepustil besedo predsedniku ZSO, da naj on kot prvi pojasni svoje gledanje o tem vprašanju. Nakar pa je dr. Zwitter dejal: „Ti si šolnik, govori ti!“ Ko je dr. Tischler pojasnil naše stališče o tem vprašanju, je g. deželni glavar izrecno vprašal: „Gospod doktor, kaj pravite vi?“ in g. predsednik ZSO je izjavil, da soglašajo z vsem, kar je povedal dr. Tischler.

Po vsem tem je bilo torej predsedniku ZSO g. dr. Franciju Zwitteru od vsega početka jasno, kje stojimo in kakšno je stališče Narodnega sveta k členu 7 državne pogodbe.

Ker pa verjetno to ni zadostovalo in so zanj razdalje v Celovcu prevelike, se je dr. Franci Zwitter napolnil celo na Dunaj, da tam od naših prijateljev izve to, česar v Celovcu ni hotel vzeti na znanje.

zartov „Don Giovanni“, Puccinijeva „Madame Butterfly“, „Orfeja in Euridiko“ (Gluck) bodo pa predvajali v koncertni izvedbi. Manjkala seveda ne bo Wagner, čigar „Mojstri pevci“ bodo dostojno predstavljali tega velikana nemške glasbe. Za popestritev programa bo pa pripomogel Donizettijev „Don Pasquale, a novost za Celovec bo pa moderni ameriški operni komponist Menotti, čigar enodejanka „Amelija gre na ples“ bo tudi celovski javnosti predstavljala razvoj nove ameriške glasbe, ki je z Gershwinom in Menottijem dosegla svoj originalni izraz in polno umetniško dovršenost.

Še enkrat bomo letos videli „Prodano nevesto“, ki jo je lani s tako dobrim uspehom predvajalo mariborsko gledališče. Letos jo bomo videli v domači zasedbi, a v glavni vlogi bo isti pevec kot lani, tenorist JERNEJ PLAHUTA, ki je za to sezono stalno angažiran v Celovcu. Veselimo se nove pridobitve celovškega gledališča, posebno ker bo eden izmed stebrov obnovljenega celovškega gledališča in je „naše gore list.“ — Direktor Klingenberg je pritegnil mnogo novih moči, tako da bo letos celovško operno gledališče lahko po dolgih letih zopet z lastnimi moči izvedlo svoj zastavljeni program in se mu ne bo treba posluževati pevec-gostov.

Tudi opereta bo letos nudila ljubiteljem lahke glasbe pester program. Naslanja se na že preizkušene komade in tako bodo za otvoritev predvajali Straussovo „Dunajsko kri“, nadalje je napovedana še Kalmanova „Grofica Marica“, Leharjeva „Kjer poje škrlanček“ in druge.

Angleško mnenje o novejši jugoslovanski književnosti

„Kar se tiče materialnih ugodnosti, so pa jugoslovanski pisatelji še vedno za „železno zaveso“, to se pravi, da je — podobno kot v vseh komunističnih državah — to poklic, ki je najbolje plačan in je zanj v vsakem pogledu najbolje preskrbljeno. Na komunističnem Vzhodu je pisatelj deležen podobnega življenjskega komforta, kot ga ima na Zapadu le kak dobro plačani vodilni uradnik v trgovini ali industriji. Lukusno stanovanje v mestu, vila na deželi in avtomobil so zanj samo po sebi umevne stvari, ki mu jih da na razpolago država. Toda kar mu manjka, je svoboda izražanja, brez katere ni umetnostnega ustvarjanja. Na Zapadu ima pisatelj svobode na pretek, toda le prepogosto ima manj denarja, kot ga potrebuje. V Jugoslaviji pa izgleda, da uživajo pisatelji nekaj dobrot obeh svetov. Povprečni mesečni dohodek pisatelja je enak plači kakega ministra. Za jugoslovanske pojme se mu res dobro godi. Toda nima še popolne svobode izražanja. Nadalje, nekateri jugoslovanski pisatelji s skrbjo opazujejo sedanje zblizanje med Moskvo in Beogradom. Njihovo edino upanje je, da stisk roke med Hruščevim in Titom ne bi imel za posledico ogro-

žanje kulturne svobode v Jugoslaviji.

Cepprav so v zadnjih letih novi pisatelji, pesniki, esejisti in dramatikali rasli kot gobe po dežju, še ni nihče dosegel višine „starih mojstrov“. To so pisatelji, po večini v starosti okrog 60 let, ki so si ustvarili svoj literarni sloves med obema vojnoma in so po osvoboditvi ali celo po „resoluciji“ le malo pisali, nekateri pa celo nič več. Vendar imajo njihove knjige največji krog čitateljev in so daleč najboljšje po kakovosti. Najbolj reprezentativni član te skupine je srbski pisatelj Ivo Andrić, predsednik beogradskega Pisateljskega kluba. Podpira sicer Titov režim, vendar ni bil pred drugo svetovno vojno ne komunist niti ne levitar. Bil je diplomat v „monarhifašističnem“ režimu in je napredoval celo do poslanika v Berlinu. Toda njegov književni sloves je bil tako velik, da si ni nihče preveč belil glave zaradi njegove ne ravno preveč vzorne politične preteklosti, in kmalu je postal „persona grata“ Titovega režima. Je mogočno učinkujoč pripovednik in svoje zgodbe zajema po večini iz srednjeveških fevdalnih časov.

Drugi „veliki stavec“ je hrvaški dramatik in pripovednik Miroslav Krleža. Rojen je bil leta 1893 in

je prijatelj maršala Tita iz otroških let; ima za seboj odločno levičarsko preteklost. Toda njegova pripovedna dela, igre in pesmi pa so vzvišene nad zgolj partizansko (strankarsko) literaturo. V nasprotju z Andrićem pa zajema svojo snov iz sodobnega življenja v mestih. — Vladimir Nazor, ki je umrl leta 1949, je spadal v isto kategorijo. Rojen je bil leta 1876 in se je med vojno pridružil partizanom. Njegove pesmi in črtice spadajo med največje zaklade hrvatske književnosti.“

Pregled omenja med najvidnejšimi slovenskimi pesniki Alojza Gradnika in Srečka Kosovela, a posebno poglavje posveča Makedoniji, iz katerega bomo povzeli le nekaj bistvenih misli.

Makedonija je najbolj vzhodno ležeči del Jugoslavije in njen povojni razvoj je eden najbolj zanimivih pojavov v kulturnem razvoju jugovzhodne Evrope.

„Makedonci poskušajo ne le ustvariti novo književnost, ampak celo nov jezik. Pred drugo svetovno vojno imena Makedonija niti ni bilo na zemljepisnih kartah, temveč samo „Južna Srbija“ in Makedoncem so pravili „Južni Srbijanci“. Makedonski jezik je soroden tako srbsčini kot bolgarščini, a se od obeh razlikuje; pouk makedonščine v šolah je bil

prepovedan. Po drugi svetovni vojni je maršal Tito proglasil neodvisno Makedonijo v okviru federativne Jugoslavije in makedonščina je postala uradni jezik; novi književni jezik se naslanja na dialekt, ki ga govorijo v okolici prestolnice Skoplja. Mnogi Makedonci so nezadovoljni s tem „dekretiranim“ jezikom, toda izgleda, da se polagoma le trdno ukoreninja v deželi. Prezgodaj bi še bilo govoriti o kakšni književni tradiciji, toda pojavilo se je že nekaj zelo nadarjenih pisateljev in pesnikov. Med temi največ obeta Kosta Račin, čigar epska pesnitev „Tutumberaci“ (Sadilci tobaka) je doživela največji prodajni uspeh v vseh jugoslovanskih jezikih. V zadnjih letih se je pojavil tudi dober dramatik Venko Markovski.

Za zaključek: Sedaj se drevo književnosti v Jugoslaviji krepko razvija, ker uživa v največji možni meri novopridobljeno, čeprav omejeno svobodo. Njena oblika še sicer ni določno označena in njen razvoj je brez jasne smeri. Njeno cvetje ima sicer privlačen duh, toda nihče ne more vnaprej reči, kakšen bo sad, kajti doslej še nihče ni videl takega drevesa. Če se bodo politične in družbene prilike izboljševale, bo sad gotovo imel prijeten okus. Toda temen oblak novega političnega zatiranja utegne zlahka zamoriti mnogo obetajočih cvetov.“ (Konec)

Tako ne gre!

Kako poučuje slovenščino učitelj Sattmann v Lepeni

Razgovarjali smo se z ljudmi iz Lepene in Lobnika pri Železni Kapli. Pripovedovali so nam zelo razveseljivo vest o gradnji nove šole in o skoraj neverjetnem škandalu, ki pa je z dokazi temeljito potrjen.

V Lepeni gre gradnja nove šole proti koncu. To je jako razveseljivo, ker stara šola že dolgo ni več odgovarjala sedanjim zahtevam in je bil skrajni čas, da se tudi pri nas popravijo grehi preteklosti. Inicijativnemu županu in pristojnim oblastem gre vsa pohvala. Ker predvideva člen 7 državne pogodbe na javnih poslopih dvojezične napise, upamo, da ga bo dobila tudi lepenska šola, enako kot ga že ima obirska.

Sedanji učitelj, gospod Sattmann, je ravnal začetno novo šolsko leto. Zbrali smo nekaj slovenskih zvezkov iz lanskega leta ter jih poslali deželnemu inšpektorju g. Justu in okraj. inšpektorju g. Maklinu. Nekaj teh zvezkov pa še imamo! Tudi bi gospodu Sattmannu zelo svetovali, da prebere uredbo o dvojezičnih šolah in si posebno natančno ogleda urnik, ki je menda zato, da se ga učitelji držijo! Škandal je, kako je do zdaj gospod Sattmann izpolnjeval svoje dolžnosti in ignoriral urnik! Naš šolski okoliš je stoodstotno slovenski in če je ta gospod mnenja, da se zaradi tega zakona ni treba držati, se hudo moti. Prva tri leta je polovična pouka v slovenskem jeziku, v 4. šolskem letu so štiri ure tedensko določene za slovenščino, a v nadaljnjih letih pa tri.

Tako odreja zakon. Kako ga je ta „vzorni“ učitelj izvajal? Vzemimo na primer peto šolsko stopnjo, ki ima na teden tri ure slovenščine. Učenci so v celem šolskem letu — v desetih mesecih — v slovenskem zvezku napisali slabih deset strani! In za to delo, — eno stran na mesec — je dobil doslej ta „učitelj“ mesečno nad 400 šilingov doklade, v celem letu torej skoraj 5000.— šilingov. Večje brezvestnosti v izvrševanju poklicne dolžnosti si skoraj ne moreš misliti! Svetujemo pristojni oblasti, da kratkoma zahteva denar nazaj, „odličnega“ učitelja pa pošlje nekam v gorovje Zgornje Koroške. Če bi kljub temu ostal pri nas, naj nadzornik najmanj enkrat mesečno temeljito pregleda njegov pouk. To menda danes ni noben problem. Čudimo se, kako je mogel gospod nadzornik prezreti tako grobo kršitev predpisov o slovenskem pouku, kajti če bi bil vzel v roko samo en zvezek, bi moral ugotoviti dejanski položaj. Zdaj pa čisto konkretno: učitelj ni niti enega zvezka pregledal in popravil. Ne more se izgovarjati, češ da je v slovenskih urah čital ali gojil govorne vaje, ker skoraj ni ure, v kateri se ne bi pri pravilnem, sodobnem pouku tudi pisalo! V slovenskih zvezkih iz Lepene pa najdeš: 24. 9. 54 proti spis „Na paši“, 15. 10. „O samostalniku“ par vrst, 16. 10. domača naloga s samostalniki, 20. 10. tudi razni samostalniki brez vsakega reda in polno napak, ker je to bila verjetno tiha naloga za otroke, 30. 10. majhen sestavek o Vseh svetih, 4. 11. domača na-

loga in sicer nepregledan spis „Jabolko pripoveduje“, potem 6. 11. par besed o požarni brambli, 3. 12. par besed o sorodnikih, nato 19. 1. 1955 vaja o spolu samostalnika, 4. 11. par besed o Josipu Jurčiču in 16. 2. nadaljevanje, 23. 3. zopet par vrst o samostalniku, po enem mesecu dne 20. 4. prepis o Francetu Bevku ter Francu S. Finžgarju in nič več. Za slovenski pouk so se dne 20. 4. začele počitnice, na vsak način pri najboljši volji ne najdeš več v zvezkih pisane slovenske besede. Kaj učni načrt zahteva, je za gospoda Sattmanna popolnoma neinteresantno, šolarji pa sigurno ne vedo, kaj je glagol, zaimek, osebek itd.

Zahtevamo, da šolska oblast celo stvar preišče ter učitelja pokliče na odgovor. Našteta dejstva so za učitelja Sattmanna tako porazna in njegov pouk tako nezadosten, da moramo ugotoviti, da je ta učitelj za nas nesprejemljiv.

Opomb. uredništva: Šolsko leto šteje povprečno 40 tednov. Če je torej predvideno tedensko tri slovenske ure, tedaj pomeni to v enem šolskem letu približno 100 ur, če upoštevamo tudi praznike. V sto urah so torej v Lepeni napisali 9 spisov. Mi bomo v bodoče take nedostatke točno beležili in objavili.

Še o evharističnem kongresu v Rio de Janeiro

Brazilijska, v prejšnjih časih imenovana „Terra de Santa Cruz“ — „Dežela svetega križa“, je katoliška država po svoji tradiciji. Letos jo je doletela častna naloga, da mesto mednarodnemu evharističnemu kongresu. — Sedaj po končanih slovesnostih lahko rečemo, da je to nalogo po temeljiti duhovni in materialni pripravi dobro izvršila.

Iz vseh delov sveta so prišli romarji, da počastijo sveto Evharistijo in da prosijo za „mir v Bogu“, kar je bila glavna misel kongresa. Čez milijon obhajil je bilo v dneh kongresa razdeljenih vernikov v dušno hrano. Bila so skupna obhajila žená in otrok ter pri polnočni maši skupno obhajilo mož. Težko je reči, katero od teh je bilo boljše in bolj polno doživetij. Brezštevilne so bile prošnje za spoved, katera se je vršila na samem kongresnem trgu. Veliko je bilo spreobrnjenj in zgodilo se je celo, da je neki vojak sporočil svojemu častniku, da še ni krščen in da bi bil rad čim prej. Tako se je tudi zgodilo, da je bil krščen kar sredi kongresnega trga.

Tudi trpeče in preganjane Cerkve niso pozabili na prireditvah kongresa. Na častni tribuni so bili pripravljeni sedeži odsotnih kardinalov Stepinca, Wyszyńskiego, Mindszentyja in drugih, kateri se zaradi komunističnega tiranstva kongresa niso mogli udeležiti. — Eden izmed najbolj pretresljivih dogodkov kongresa je bil gotov križev pot

mači produkt te vrste. Prej so namreč morali avstrijsko rudo izvažati v Belgijo, Nemčijo in drugam, kjer so jo predelali, a Avstrija je morala žvepleno kislino nazaj kupovati.

Drugi podvig je sedanji elektrolitični obrat, ki bo proizvajal cinkovo kovino.

Minister Waldbrunner je v svojem govoru poudaril, da je s to napravo investicijski program Bleiberske rudarske družbe izpolnjen. Poudaril je tudi, da so bila za njegovo izgradnjo pretežno uporabljena denarna sredstva iz Maršalovega plana, vendar je tudi podjetje samo iz lastnih rezerv prispevalo skoraj tretjino potrebnih finančnih sredstev, kar kaže, da je vodstvo dobro gospodarilo.

Ko je minister končal svoj govor, je zadonela sirena in novi obrat je začel z delom. Na sliki vidite, kako vlivajo prve cinkove palice.

molčeče Cerkve. Na velikem kongresnem trgu je bilo postavljenih 14 postaj križevga pota. Vsaka postaja je bila posvečena enemu narodu, trpečemu pod komunističnim jarmom. Molitve pri teh postajah so se vršile v materinih jezikih teh narodov.

Na kongresu so bili navzoči tudi dostojanstveniki in predstavniki katoličanov vzhodnega obreda. Več slovesnosti je bilo izvršenih po tem obredu, kar je bila velika zanimivost za zapadni svet, kateri teh obredov sploh ne pozna.

Na častnem mestu kongresnega oltarja je bil ustoličen tudi kip braziljske Marije, katero tu imenujejo „Nossa Senhora Aparecida“. V čudovito lepi procesiji so pripeljali to čudodelno podobo iz njenega romarskega svetišča v Rio de Janeiro.

Kongres je bil res dobro organiziran

Za čim večji sijaj se niso trudili samo cerkveni dostojanstveniki s svojimi sodelavci, temveč tudi visoki državni funkcionarji. Tako imata predsednik republike Café Filho in mestni župan Rio de Janeiro Alim Pedro velike zasluge pri gradnji kongresnega trga.

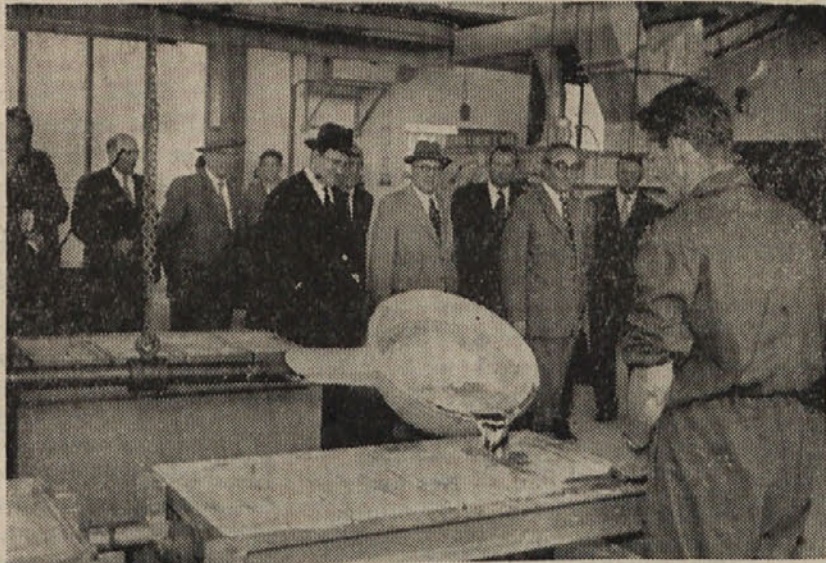
Prav je, če napišem še nekaj o kongresnem trgu. Da so napravili ta veličasten trg, so morali zasuti približno 330 tisoč kvadratnih metrov morskega zaliva, kateri se je zajedal v center mesta s čudovito slikovito okolico, obdano s strmimi skalnatimi hribi, kipečimi iz morja. Da so to morje mogli zasuti, so porušili hrib z imenom „Morro de santo Antonio, ter od tam zvozili približno 2 milijona kubičnih metrov zemlje. Tako so napravili trg, na katerem je prostora za čez milijon ljudi. Postavili so na tisoče klopi, katere bi, če bi jih zložil v vrsto, tvorile dolžino 110 kilometrov. — V ospredju tik nad morjem je bil postavljen monumentalni oltar, 110 metrov dolg in 15 širok, z dvorano in tronj za 19 kardinalov, 9 apostolskih nuncijs, 3 patriarhe in več kot 300 škofov skoraj vseh narodnosti sveta. V ozadju oltarja je bila ogromna papeževa zastava v obliki jadra prihajajoče ladje. Kongresni trg je bil ponoči razsvetljen s 525 velikimi reflektorji. Glas pa je prenašalo 600 zvočnikov.

Zaključne pontifikalne svete maše, katero je daroval papežev legat, kardinal D. Aloisi Massela, se je udeležilo približno milijon vernikov. Po maši je bila slovesna posvetitev Brazilije božjemu Srcu.

Nov industrijski obrat na Ziljici

V četrtek je na Ziljici zvezni minister dipl. inž. Waldbrunner v okviru posebne slovesnosti otvoril obratovanje novih naprav za cinkovo elektrolizo, ki so last Bleiberske rudarske družbe (Bleiberger Bergwerksunion). S tem je bil storjen nov korak naprej na področju avstrijskega gospodarstva napredka. Nova naprava, ki bo izkoriščala domačo rudo bo s svojo produkcijo krnila celotno domačo potrebo in nudila tudi znatne količine za izvoz.

Generalni direktor gospod Primas je pozdravil odlične goste z Dunaja, Celovca in drugod, med katerimi je bilo tudi številno zastopstvo avstr. tiska, ter je v svojem uvodnem govoru poudaril, da je novi obrat plod vzajemnega sodelovanja pristojnih oblasti, tehničnega vodstva in delavstva.

Tehnično poročilo je podal generalni direktor dr. Uchann, ki je navedel, da je svinčena ruda, ki jo je Bleiberska rudarska družba zadnja leta izkopalava, vsebovala vedno večje količine cinka, zaradi česa se je vedno bolj kazala potreba, da družba temu vprašanju posveti vso svojo pozornost. Že pred leti so začeli iz cinkove rude izločevati žveplo ter je bilo na ta način pridobljenih 25.000 ton žveplene kisline letno, prvi do-

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENCII

II. DEL

(55. nadaljevanje)

Glavni njegov nagib je bil seveda ta, da bi mogel tudi iz tujine širiti novi nauk med svojimi rojaki. V ta namen je začel že l. 1548. prirejati slovenski protestantski katekizem, ki ga je dal potem pozimi l. 1550—51. v Tübingenu na Nemškem tudi natisniti, obenem pa še slovenski abecednik. Tako sta v začetku l. 1551. izšli prvi slovenski knjigi, „Catechismus“ in „Abecedarium“, zaradi česar pomenja to leto tudi eno najznamenitejših v naši slovenski kulturni zgodovini. S tem je bila namreč tudi slovenščina uvrščena med knjižne in bogoslužne jezike, a naš narod končno uvrščen med civilizirane narode. Književnost, ki so jo potem ustvarili naši reformatorji, je pomenila za nas pravo javno kulturno rojstvo in naš narod je postal prosvetno tedaj tako zdramljen, da ga tudi poslej ni bilo mogoče več uspavati.

Trubarjevo zgodovinsko dejanje je našlo seveda največjo pozornost v domovini in, ko je izdal potem v prihodnjih petih letih še štiri nadaljnje slovenske knjige, je sam pisal, da so njih izdajo podprli „bratje, ki prebivajo na Koroškem, Kranjskem in Štajerskem“. Ti „bratje“ so bili seveda v prvi vrsti protestantski plemiči in njih podpora je dala Trubarju pogum, da je sklenil prirediti sploh vse knjige, ki so bile potrebne za slovensko protestantsko bogoslužje in za zasebno rabo slovenskih protestantskih vernikov, kajti l. 1582. je Trubar sam pisal, da „mi Kranjci, Spodnještajerci in Korošci rabimo s preprostimi ljudstvom slovenski jezik“.

Pri tem podjetju so pomagali Trubarju neki nemški knezi in stanovi slovenskih dežel, a duša mu je bil, poleg Trubarja samega, predvsem baron Ivan Ungnad z Žovneka. On je bil eden tedanjih vodilnih koroških velikašev in je v prejšnjih letih zavzemal najuglednejše službe v domovini. Bil je štajerski deželni glavar, celjski vicecedom, veliki župan varaždinski, poveljnik dolnjeavstrijskih čet ter hrvatske in slavonske Vojne krajine in lastnik ali pa zakupnik mnogih gosposčin po raznih slovenskih pokrajinah. Kakor že omenjeno, je bil ravnatelj Ungnad eden prvih vodilnih plemičev, ki je prestopil k novi veri. Po vsej priliki je znal vsaj za silo jezik svojih slovenskih in nekoliko morda tudi hrvatskih podložnikov in vojakov, vendar se vsaj še l. 1549. ni zavedal, da bi imeli poleg Nemcev tudi Slovenci pravico do svojega bogoslužnega jezika. Toda ko je snoval Trubar v Nemčiji svojo slovensko-hrvatsko-srbsko tiskarno, je dobil iz domovine poročilo, da bodo podjetje „bogato“ podprli „bratje, ki prebivajo na Koroškem, Kranjskem in Štajerskem“ z Ungnadom na čelu, ki da je „najvnetejši izmed vseh“.

Medtem je pa doma cesar Ferdinand I. skušal nastopiti proti protestantom in to je povzročilo, da je moral tudi Ungnad odložiti štajersko deželno glavarstvo ter je že konec l. 1555. celo sam brez prave potrebe z rodbino vred pobegnil v Nemčijo ter se naselil v Urachu. Jako verjetno je, da je bil Trubar znan z Ungnadom že iz domovine, a v Urachu se je Trubar tesno povezal z njim l. 1559., nakaj je Ungnad postal v naslednjih letih eden glavnih podpirateljev slovenskih protestantskih pisateljev ter priprošnjik zanje tudi pri drugih nemških knezih. Doma sta v tem času posredovala za podporo tudi pri Koroških cesarski svetnik Janž Khisel in ljubljanski stanovski uradnik Klombner.

Leta 1561. je osnoval Ungnad s Trubarjem v Urachu

na Nemškem celo posebno slovensko-hrvatsko-srbsko tiskarno, katere lastnik je bil Ungnad, a Trubar njen ravnatelj. Ta je imela latinske, glagolske in cirilske črke, da bi lahko v njej tiskali protestantske knjige tudi za Srbe in Hrvate. Samih srbsko-hrvatskih knjig so natisnili v njej 28. Že tedaj je bil nekaj najvišji Ungnadov cilj ta, da bi omogočil Slovincem in Hrvatom prevod celotnega sv. pisma, kar je pomenjalo tedaj višek knjižne sposobnosti kakega jezika. Toda zaradi sporov med različnimi protestantskimi strujami je prišlo kmalu do nesoglasja tudi med reformatorji, ki so se zbirali okoli Ungnad-Trubarjeve tiskarne. To je privedlo končno do tega, da je Ungnad izjavil, da ne tiska sploh nobene slovenske knjige več, češ da naj skrbe za te kranjski stanovi, a sam je hotel nadaljevati samo še s srbsko-hrvatskimi tiski, toda je že konec l. 1564. umrl.

Kako je gledal ta zanimivi koroški velikaš že pred štirimi stoletji na slovensko knjigo, nam najlepše dokazuje dejstvo, da je na svoji smrtni postelji pokazal ženi na zbirko slovenskih in srbsko-hrvatskih knjig, rekoč: „Poglej, to je moje imetje!“ Toda tudi Ungnada si ne smemo predstavljati le za nekakega verskega idealista, saj je tudi on, dokler je bil še štajerski deželni glavar, napačjal vse sile, da bi bodisi s silo, bodisi s spletkami pograbil vse imetje tamošnjega samostana Reun. Podobno spoštovanje do slovenske knjige je ohranil tudi njegov sin David, osebni prijatelj znamenitega Melanchtona in rektor württemberske univerze. Slovensko-hrvatsko-srbsko tiskarno so sinovi takoj po očetovi smrti prenesli na svoj koroški grad Waldenstein. Tu jo je pozneje zaplenila protireformacijska komisija in jo izročila graškemu jezuitu, a iz Gradca je prišla potem na Reko, nato v Rim in končno v Pariz.

(Dalje prihodnjic)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

NOVI STANOVANJSKI PROJEKTI

Socialna zgradba stanovanj je po vojnem gospodarstvu postala faktor, brez katerega si dandanes ne moremo zamisliti reševanja stanovanjskega problema. Po vsej Avstriji se precej gradi.

Na Koroškem je že nekaj let na delu tako zvana zadruška za zgradbo hiš „Kärntnerland“, ki je pričela z zgradbo stanovanjskih hiš tudi v Celovcu in Beljaku. Prijave za stanovanja prevzema v Beljaku ing. Karl Markart, Hohenheimstrasse 9, v Celovcu pa v poslovalnici „Kärntnerland“, Gabelsberger Strasse 19.

VEČNA VES

V nedeljo, dne 2. oktobra, bo v Večni vesi slovesna posvetitev novih farnih zvonov. Vse iz bližnje in daljnje okolice na to slovesnost lepo vabimo.

ŠTEBEN V PODJUNI

Dne 29. avgusta sta se poročila Jožef Mört in Amalija Silan iz Štebna. Poročne obrede je opravil preč. gospod Vrhnjak. Svatba v ožjem krogu pa se je vršila pri šotoru v Breški vasi. Obilo sreče v novem stanju!

Tudi smrt se je oglašila pri nas. Uršula Mört je bolehalo že precej dolgo. Prvotno zdravnik niso mogli dognati, kaj je vzrok njeni dolgotrajni bolezni. Zadnje čase pa se je izkazalo, da ima raka. Tej težki bolezni se je pridružila še močna pljučnica, ki pa je prerazela Uršuli Mört, v starosti 69 let dne 6. septembra, nit življenja. Rajna je bila že od svoje rane mladosti zvesta članica Marijine družbe in dalj časa članica III. reda sv. Frančiška. Kot takšna je živela vsa leta lepo vzorno katoliško življenje, dokler je Gospod ni poklical k sebi.

Pogreba, ki se je vršil na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra, so se udeležile tudi članice Marijine družbe iz Globasnice z zastavo in tretjeredniki iz Šmihela, da tako izkažejo svoji zvesti članici zadnjo čast. Naj počiva v miru!

OBIRSKO

(† Pepi Olip)

Iz našega kraja gre v svet žalostna vest: Smrtno se je ponesrečil pri spravljanju lesa v Štruglovem na Obirskem Jerebov fant Pepi Olip. Kako se je nesreča pravzaprav zgodila, moremo le domnevati, ker ni bilo nobene priče. Pepi Olip je v ponedeljek 27. avgusta pomagal bratom pri spravljanju lesa, bil je sam pri kupu hlobov, brat Toda je vlačil s konjem daleč in visoko nad njim hlobo skupaj, dolj ob cesti sta bila dva druga sodelavca. Brčkone je razrešil voz, ob katerem so se kupičili hlobo. Zahreščalo je, da se je slišalo daleč naokoli, še do Jerebovih. Jerebovi mami se je stisnilo srce. Ko je polom utihnil, je preteklo nekako 10 minut, potem so se začeli klicati. Toda jih ni mogel slišati, pač pa drvarja ob cesti. Slučajno je bil v bližini tudi Štrugl sam. Sli so za klici in našli v globoki debri ležečega Jerebovega Pepija, zamazanega in od daleč spoznatnega samo po gibih; poklicali so brata Toda in z veliko težavo in življenjsko nevarnostjo so ga dvignili iz debri, prenesli preko strahovitih pečin do Štrugla, tam ga umili, prinesli do ceste, ki vodi v Korte, in ga položili v novo hišico ob Korškem mostu, ki so si jo nedavno postavili Ročnikovi. Klicali so telefonično zdravnika dr. Šešarka; izkazalo se je prav ob tej priliki, kako velikega pomena je nova telefonska zveza iz Obirske v svet. Kaj kmalu je bil prihital g. dr. Šešark in pripravil ponesrečenca za transport z rešilnim avtom, ki so ga naročili. Pepi je imel zlomljeno desno nogo in rebra na levi strani in notranje poškodbe, katerih obseg pa tedaj ni bilo mogoče ugotoviti. Z zdravnikom je prišel še domači dušni pastir, ki se je prav tedaj mudil v bližini in ga spovedal. Umrl je, predno je prišel rešilni avto.

Pepi Olip se je rodil v Selah 19. 10. 1925 kot 3. otrok Tomaža Olipa in Uršule, roj. Jug. Takrat je bil oče še drvar. S pridnostjo in podjetnostjo si je kupil 1929 Jerebovino na Obirskem, kamor se je družina tedaj preselila. Pepi je l. 1941 nevarno zbolel in se komaj rešil smrti. Ostal pa je, prej najmočnejši fant med sovrstniki, po boleznih pohabljen invalid. Kljub temu ni izgubil poguma. To je dokazal v letih nacističnega nasilja. 17. nov. 1942 so zaprli Jerebo-

Pri nas na Koroškem

vega očeta in mater in mesec navrh še hčer Maro. Oče je pozneje v zaporu umrl. Dve leti nato so zaprli še ostale otroke. Pepi pa je ušel z enim bratom iz zapora v Beljaku, se peljal z vlakom preko Celovca v Borovlje, od tam očitno po cesti skozi nemško policijo preko šajde domov in iskal rešitve v okoliških gorah in lesovih. Leta 1945 so se znašli vsi spet na svoji, kajpada opustošeni Jerebovini.

Pepi Olip je bil predvsem dober človek, zavedal se je svojih pravic; neustrašeno jih branil, sovražen pa ni bil nikomur. Bil je pogumen fant bistrega duha in neumorno delaven. Njegova vedrina in šegavost ga je napravila nadvse priljubljenega v pošteni družbi. Bil je od vsega početka, ko so se začeli Obirčani družiti v petju, on vedno navdušen pevec med njimi, posebno še tudi pri cerkvenem petju.

Njegov pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil. Prišli so iz Obirske in iz Sel, od blizu in daleč, so prišli možje in fantje, žene in dekleta, in prinesli ogromno število vencev. Bil je lep dan, četrtek 1. septembra 1955. Na Jerebovem domu so mu v slovo zapeli pevci z obirskim učiteljem Valenti-

nom Polanškom na čelu, na razpotju pod obirsko farno cerkvijo pa Obirsko pevsko društvo, čigar član je bil, pogrebna opravila je opravil domači dušni pastir, ki je v cerkvenem govoru navezal na nezgodo krščanski opomin vsem. Na grobu se je še enkrat poslovil od rajnega, poslovil se je od njega s prisrčnimi besedami tudi g. Smrtnik v imenu pevskega društva, zadoneli sta še dve pesmi žalostinki in ob molitvi je domača zemlja, ki jo je toliko ljubil, zagrnila dragega Pepija. Naj počiva v miru tam pod Obirjem pri Sv. Janezu. Lenart in Košuta zreta na gomilo svojega slovenskega sina.

SV. LENART PRI 7 STUDENCIH

Jesen se bliža in z jesenjo smo tudi končali vse naše „žegne“, ki so bili v naši fari. Zadnji je bil v nedeljo v Korpičah, prej pa v Poturju. Tako se je zabava za našo farno v našem kraju končala; ako se hočemo porazveseliti, moramo seveda pogledati kam drugam.

Dela je sedaj na polju dovolj, le dež nas neprestano moti. Spravljamo čompe, da bomo imeli mi ter tudi kočiči dovolj za pod zob. Otavo smo že spravili pod streho; ime-

Kmetijska šola v Tinjah

Tudi letos bo zopet v Tinjah kmetijska šola za kmečke fante. Pouk bo trajal 6 mesecev, to je od ZACETKA NOVEMBRA DO SREDINE APRILA. Fantje, ki so lansko leto obiskovali kmetijsko šolo v Tinjah, so namreč izrazili željo, da naj šola traja vsaj pol leta; lansko leto je trajala le dobre tri mesece.

Tako fantje, kakor starši, katerih sinovi so lansko leto obiskovali kmetijsko šolo so bili zelo zadovoljni s šolo in so se osebno in pismeno zahvalili za vse, kar jim je šola nudila. Letos pa bodo fantje gotovo še bolj zadovoljni, ker se je letošnje poletje ustvarilo marsikaj novega, kar bo učenje in praktične vaje v gospodarstvu znatno olajšalo in izpopolnilo.

Kmečki fantje, prijavite se takoj in sicer na naslov:

Kmetijska šola, Tinje (Bäuerlicher Bildungshof, Tainach).

Prijavite se lahko pismeno ali še boljše osebno. Vsa pojasnila dobite ali osebno ali pismeno pri vodstvu kmetijske šole v Tinjah.

Posvetitev novih farnih zvonov v Podgradu

Pod mogočno, več stoletij staro lipo pred farno cerkvijo je bil okusno okrašen oltar na prostem ves v slavolokih cvetju in zelenju. Lep sončen dan je privabil na lepo slovesnost vernike iz vseh okoliških župnij tu in onstran Drave.

Začetek slovesnosti je bila slovesna peta sv. maša, ki jo je daroval preč. g. novomašnik iz sosednje Šmarjete g. Maks Mihor ob asistenci mil. g. prošta Benetka, preč. g. žup. Janka, preč. g. žup. Holmarja in bogoslovcev gg. Adamiča, Goritschnika in Wanga.

Peto sv. mašo je spremljalo ljudsko petje z godbo pod vodstvom preč. g. dr. Cigana, slavnostno pridigo pa je imel preč. g. Holmar.

Vse je bilo lepo organizirano in se da vsa slovesnost primerjati z lepo slovesnostjo nove maše.

„To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo in veselimo se v njem.“ S temi besedami je začel slavnostni govor preč. g. Holmar pred zbrano številno množico vernikov v Podgradu.

V slavnostni pridigi je preč. g. Holmar čestital majhni fari, ki je v kratki dobi z ljubeznijo in osebnimi žrtvami v delu in darovih popolnoma prenovila farno cerkev in nabavila nove težke bronaste zvonove. S tem so izpolnjene želje faranov in njih veliko hrepenenje. Vsa ta slavnost pa ima velik in globok pomen. Glasovi zvonov morajo seči v srca vseh faranov kot glasniki božjega miru. Odločni morate biti kot kristjani, kristjani v vsem svojem privatnem, javnem in družinskem življenju, odločni na strani Boga, Kneza miru, odločni na strani njegovega vidnega namestnika papeža, zvesti sveti Cerkev, celi kristjani z vso dušo z vsem srcem z zavestjo, da je vsako polovičarsko krščansko življenje laž, pa bodisi v privatnem ali v javnem življenju.

S svojim praktičnim govorom si je takoj osvojil vse vernike, da so z vso pozornostjo sledili načelno podanim naukom, ki so bili spremljani z lepimi pretresljivimi vzgledi in segli v dušo vsakogar ter ganili srca vseh. Veliko mož je reklo: To je pa pridigar, tega bi pa poslušali cel dan. — Res hvaležni smo gospodu župniku z Obirskega za njegovo iz srca podano božjo besedo. Z veseljem si ga želimo še večkrat med nami.

Po slavnostni pridigi je mil. g. prošt začel posvečevanje zvonov ob asistenci duhovnikov. Godba iz Dobrle vesi pa je spremljala petje. Vmes so zapeli domači pevci dovršeno tri pesmi, dečki in deklice pa so deklamirali zborne deklamacije, dekleta-tete pri zvonovih so ubrano zapele dve pesmi.

Po posvetitvi so v zaključnem govoru v imenu g. škofa g. prošt dali posebno zahvalo vsem vernikom fare Podgrad za njihovo požrtvovalno delo v zadnjih letih. Za njimi se je zahvalil še naš gospod vsem, ki so se žrtvovali, da je vse tako lepo v zadovoljstvo in veselje vsem in v najlepšem redu bilo storjeno, tako pri obnovi cerkve kot pri nabavi zvonov in v slovesnosti praznika.

Predsednik odbora za zvonove g. Kokarnik je govoru dal izraz globoke hvaležnosti duhovščini, botrom in dobrotnikom. Le to je pozabil povedati, da je bil prav on tisti, ki je največ žrtvoval v vsakem oziru, da imamo danes lepo cerkev in nove zvonove.

Ako bomo živeli po naukih, ki nam jih je dal v pridgi g. Holmar, če bomo poslušali zvonove, ostali zvesti Cerkev, veri naših očetov, potem bomo deležni miru, miru v dušah, družinah in tudi v svetu in to pravega krščanskega miru. Ta lepa slovesnost pa naj bi bila kot uvod v vse lepšo, na katero se mora prav vsak faran pripravljati z vso dušo, to je na primicijo, ki jo bomo, če nam Bog da, obhajali prihodnje leto v naši podgrajski fari. —

„Naš dom“ v novi izdaji

Deželni šolski svet za Koroško je izdal pri založbi Leykam v Gradcu šolsko knjigo za dvojezične šole pod naslovom „NAŠ DOM“. To je druga, popravljena izdaja istoimenske knjige za drugo in tretje šolsko leto ljudskih šol. Že leta sem smo tako knjigo hudo pogrešali na vseh šolah in se bo sedaj „mladi rod“ mogel v polni meri posvetiti srednji in višji stopnji ljudskih šol.

Drugo izdajo knjige je pripravil nadzornik za dvojezične šole vladni svetnik g. Lovrenc Just.

Oceno knjige bomo prinesli prihodnjic. Knjiga stane 18.— šilingov.

li smo srečo, saj je bilo res čudno, da nam dež ni nagajal.

Tujci in še več

Tudi tujci so se oglašili pri nas v velikem številu. Vsi gostilniški obrati so bili premajhni, da bi vzeli pod streho vse, ki so prišli. Tako smo se seveda tudi zgibali in uredili naše sobe za tujce in si s tem prislužili nekaj denarja, da laže shajamo.

Seveda se je pri tem nekdo zmotil in celo pretepel svoje gostitelje. Bila je to neka učiteljica iz Nizozemske (Holandske), ki je bila deležna „birmanja“. Sicer pa se gotovo ta človek ni preveč izkazal s tem napram tujcem; bilo bi mnogo bolje, ko bi se prijavil znameniti „Dorfgemeinschaft“ v naši fari, ki, kakor izgleda, goji tudi „boksarstvo“, kot je to pokazal sam „obmanček“ te slovite organizacije v kajži. Sicer pa res nismo vedeli, da je on tako razborit in da goji celo ta šport. K njegovemu „velikemu uspehu“ mu res čestitamo in upamo, da bo z veseljem sprejel pod svoje okrilje tudi našega „junaka“, ki je doma iz Ločila.

Ako pa hoče zvedeti, kdo je to, pa se naj oglasi osebno pri nas in mu bomo radi postregli z imenom.

Kadar ose vzrojijo ...

Veliko smolo pa je imela ga. Feichter, žena železničarja Mihaela. - Kravo, ki se je pabila ob glavni cesti proti Podkorenu, so napadle ose. Ko je ga. Feichter hotela rešiti kravo pred rojem, je roj tudi njo napadel in precej opikal. Kravo je rešil živinozdravnik pred gotovo smrtjo in tudi ga. Feichter se je že opomogla od precejšnjih pikov.

Novi člani pevskega zbora

Tudi naš pevski zbor še živi in dela. Res je, da se je precej zredčil, kajti več pevcev kot n. pr. Jurčeva Greti in Hanzi, Kauharcjev Hanzi, Mastigijev Hubert ter Mežnarjeva Hanca so jo potegnili v daljno Kanado, kjer sedaj prepevajo ob spremljavi harmonike Mežnarjevega Maksa naše lepe pesmi. Toda te so v zboru nadomestili novi in mlajši. Pojejo; da je veselje. Naš Lojzek spretno orgla in nič več ga ne boli rama, saj si je že zacelil svojo ključnico, ki si jo je polomil ob neki nesreči z motorjem. Dobro je, da je sedaj prišel k železnici in na ta način nima več tako težkega dela, kot ga je imel prej kot tesar, kar bi ga sedaj gotovo motilo, kajti tesarsko delo je res težavno in bi ga verjetno tudi oviralo pri popolni zacelitvi ramena.

Iz Kranjske gore na Koroško

Po več letih je končno dobil Ojclnov Andrej svojo družinico iz Kranjske gore. Dolgo se je vse skupaj vlekel, toda enkrat je le bilo. Vsej družini želimo pri nas na Koroškem vselega družinskega snidenja; naj jih ljubi Bog ohrani še dolgo zdrave in zadovoljne, da bodo vsaj nekoliko nadoknadili leta, katera jim je revolucija tako zagrenila.

Smrtna nesreča

Na Ločilu oz. na ločilskem mostu se je pretekli petek zopet zgodila smrtna nesreča. Delavec Peter Rosegger iz Podkloštra se je zaletel z motorjem v italijanski tovorni avtomobil tako nesrečno, da je bil pri priči mrtev. Nesrečo je verjetno zakrivil sam, ker je vozil ponoči brez luči in baje celo v pijanosti.

Novosti na naši pošti

Tudi pošta je dobila nove prostore. Dolgo je trajalo, preden je bilo tako daleč. Seveda še ni vse v redu. K pošti še ni pravega dovoza, katerega bodo pa morali na vsak način narediti. Poleg tega je še pošta naredila na Ločilu javno telefonsko celico, kar je bilo res potrebno. To se vidi sedaj, ko se dogaja ravno na Ločilu toliko nesreč. Na ta način lahko sedaj hitro pokličemo orožniško postajo, ki je takoj na kraju nesreče.

Pred jesensko setvijo . . .

(Konec)

Nežna kožica se kmalu utrdi in se pri izkopavanju ne lupi. Krompir navozimo v hladen, zračen, suh in temen prostor. Tu ga bomo razgrnili in šele pozno v jeseni, morda ob slabem vremenu prebirali in shranili v kleti. Tako ohlajen in prebran krompir pa smemo dati bolj visoko le, če vmes pokonci postavimo iz lat zbite „zračnike“. Skozi nje pride zrak do krompirja v kupu in odhaja preobilna toplota — sopara iz kupa. Kjer ni zračnika, se krompir v kupu segreje, od sopare postane moker in zato hitreje gnije.

Trgovci s semenskim krompirjem kakor tudi kmetje, ki pridelujejo semenski krompir za izvoz, pa imajo posebne zabožke, v katere gre 24 kg krompirja. Polne zabože

tudi pozneje primerno odganja. Tega pri krompirju v kupu ne moremo pričakovati v toliki meri zlasti zato ne, ker vsled večje toplote neprimerno prej odganja in s tem gre precej snovi v škodo.

Priprave za setev ozimnih žit

Ko imamo krompir pod streho, pohitimo z oranjem in pripravami za setev. Od ozimnih žit bomo najprej posejali ozimni ječmen. Zanj, ki ima izmed vseh žitaric najbolj redke in plitvo vzrastle koreninice, bo ravno najbolj primerna zemlja po krompirju. Zemlja itak ni slaba, pa bo kljub temu še treba malo pognojiti s hlevskim gnojem in vigredi čim prej potrositi s superfosfatom in kalijem. Gnojenje dá zdravo in krepko rast tudi koreninam v zemlji. Le tako smemo pričakovati, da bo ječmen zimo laže prestal in ga „zmrzal“ vigredi ne bo tako močno zdelala — potegnila iz zemlje. Najprej bomo sejali ječmen in potem šele rž in pšenico, ki se itak globoko zakoreninila. Prav je, da je žito pravočasno v zemlji, da se do zime obraste in dobro zakorenini. Če je ugodna jesen, požene iz enega zrna — rastline tudi 8 do 10 in več obrastnikov. Žito, ki se je že v jeseni obrastlo, bo vigredi poglajno močna stebela z lepo razvitimi klasi, ki bodo enakomerno cveteli in zorili. Vsak uspeh in neuspeh, to je dober in slab pridelek ima svoje korenine daleč nazaj v jeseni, ko pripravljamo zemljo za setev in izbiro zdravega sortnega semenskega žita. Vsak gospodar bi rad čim več pridelal. To pa bo dosegel le tedaj, če bo sejal originalno seme ali ga vsaj skušal kupiti ali zamenjati. Iz prakse vemo, da tako seme da prvo leto najvišji pridelek in potem vsako leto manjši. V našem kraju poznam gospodarja, ki vsako leto redno zamenja seme ali ga kupi v semenarni. Pravi, da pri istih rastnih pogojih (gnojenju in obdelovanju) ima tolik pridelek, da se mu trud in izdatki za seme dobro izplačajo.

nalozijo lahko visoko in se ni bati, da bi krompirju primanjkovalo zraka. Tako hranjen in naložen krompir pri prevozu-transportu ne trpi. Kot semensko blago pa ohrani vse dobre lastnosti dotične sorte ter

K letošnji sadni letini

Za letos napovedujejo, da bo sadje srednje dobro obrodivo, posebno kar se tiče jabolka. Po več slabih letinah je to razveseljiva stvar. Po drugi strani pa ne smemo pozabiti, da celo leta 1954, ko smo imeli prav slabo letino, so kmetje le s težavo spravili svoj sadni pridelek v denar. Tega ni bilo krivo pomanjkanje blaga, ampak slaba kvaliteta, ker po mnogih krajih pri nas ne posevčajo dovolj paznje pravilni negi sadnega drevja in sadežev, jih ne znajo pravilno trgati in vskladiščiti. Potrošniki so slabo domače sadje odklanjali in čeprav je bilo ceneje kot importirano tuje sadje, so raje kupovali slednje, ker je bilo boljše.

Okoliščina, da smo imeli zapovrsti več slabih letin in so zato sodi v kletih prazni, bo pač pripomogla k temu, da bo letos sadni pridelek razmeroma lahko spraviti v denar, ker bo predelovalna industrija mogla prevzeti znatne količine manj vrednega sadja in sicer celotno sadje za mošt ter tako zvano kategorijo C namiznega sadja.

Veliko važneše pa je pri tem, da bo z izločitvijo kategorije C namizno sadje kategorij A in B mnogo pridobilo ter bo moglo vsaj deloma konkurirati uvoženemu sadju. Tudi majhne količine slabega sadja pokvarijo splošni vtis sadja na trgu in potisnejo njegovo srednjo kvaliteto navzdol in s tem seveda tudi ceno. Posebno slabo učinkuje na kupca mešano blago. Izkušnja pove, da strogo izvedeno sortiranje sadja v tri kategorije A, B in C dá pri prodaji večji izkupiček, kot če prodate isto količino, kjer je zmešano dobro in slabo blago.

Skrbno trganje je največje važnosti. Začeti moramo s predsotiranjem na domu

med namiznim in moštnim sadjem. Potem je potrebno tudi skrbno sortiranje po kakovostnih kategorijah. Otreseno sadje ima vedno manjšo ceno.

Paziti je tudi treba, kako spravimo sadje v promet, ker tukaj skoraj vsako jesen nastopijo težave. Predvsem velja pravilo, da na trg za sveže sadje ne smemo nikoli postavljati manjvredno sadje kategorije C. Običajno namreč kmetje zvožijo v jeseni velike količine slabšega sadja na trg, več, kot ga potrošniki morejo in hočejo porabiti, in zato cene padejo.

Čudno stanje na lesnem izvoznem trgu

Omejitev za izvoz lesa, ki jih je odredilo trgovinsko ministrstvo, so povzročile, da mnoge stare firme niso mogle izpolniti svojih že pred temi ukrepi sprejetih obveznosti nasproti inozemstvu, na drugi strani pa je prišlo na površje okrog 600 novih firm, ki izkoriščajo vrzeli, ki jih isti ukrepi nudijo, ter izvažajo les na podlagi določb o izravnavanju trdot uredbe same.

Izvozna količina teh določb za izravnavo trdot znaša sedaj 20.000 kub. m rezanega lesa in pričakujejo, da se bo lesni trg normaliziral šele, ko bo odpravljen izvoz po stranoti določb o izravnavanju trdot. V lesnih strokovnih krogih menijo, da bo ta pojav novoustanovljenih firm, ki izkoriščajo izredne razmere, ki jih je ustvaril sedanji ne-normalni omejitveni režim na področju lesne trgovine, tudi pripomogel k temu, da se bo ministrstvo odločilo za popolno ukinitve vseh omejitev in tako omogočilo prehod k zdravemu tržnemu gospodarstvu.

Nekaj novic z dunajskega velesejma

Prejšnjo nedeljo je bil otvorjen letošnji jesenski velesejem, ki prinaša marsikaj novega in zanimivega. Slavnostni govor je imel minister Thoma, a med slavnostnimi gosti, ki so pa samo poslušali, so bili zvezni kancler inž. Raab, zunanji minister Figl in vrsta drugih odličnikov.

Ze prvo nedeljo so zabeležili rekorden obisk in sicer 150.000 obiskovalcev.

V „Dvorani narodov“ je največje zanimanje zbuvala ameriška kolektivna razstava, za katero so razstavne predmete z letali pripeljali naravnost iz Amerike. Letos prvič Amerika uradno razstavlja na Dunaju, kajti šele letos se je ameriško trgovinsko ministrstvo odločilo, da sodeluje na sejmih v Evropi in med šestimi največjimi evropskimi prireditvami te vrste je tudi Dunaj.

Vrsta slik, grafik, karikatur in fotografij prikazuje ameriške pokrajine, ljudi in njihov način življenja. Med drugimi tudi vidite kompletno urejeno moderno ameriško kuhinjo in kopalnico, kar je zelo zanimivo naše gospodinje, ki se morajo še boriti z vrsto težav, ter namesto s stroji, — kot v Ameriki — opravljati večino gospodinjskih del z svojimi rokami in v potu svojega obraza.

Ameriška industrija pa razstavlja svoje vrhunske izdelke na področju elektronskih naprav, predmetov iz sintetičnega materiala, potrebščine za urade, medicinske instrumente, in vrsto avtomobilov; na umetnem jezeru pa se pozibujejo športni motorni čolni, a na travniku pa se je vsedlo najhno letalo, ki ga imenujejo „letalo gospoda direktorja“, ker

(Konec na 8. strani)

Našim gospodinjam

Gospodinja in sadjarstvo

Sadni pridelek gre pri nas večinoma skozi ženske roke, bodisi da ga porabimo v lastnem gospodinjstvu, bodisi da ga prodamo. Na vsak način je sadjarstvo panoga, ki mora biti vsaki gospodinji prav posebno pri srcu, saj ji vse leto omogočuje izpremembo v prehrani in vrže marsikak novič, „za kateroga mož ne ve“, to je, katerega more svobodno uporabiti za posebne potrebe, bodisi lastne, bodisi svoje družine.

Kljub mnogodesetletnemu prizadevanju za izboljšanje naše sadjereje vidimo še prav malo vzornih sadovnjakov. Sadje, ki prihaja na trg, je tudi po večini manjvredno. Po sadovnjakih in vrtovih najdeš tako slabe sorte jabolka, hrušk itd., da to sadje ni za drugega kakor za prešanje ali žganje. Pa bi lahko na istem mestu raslo žlahtno sadje. Po drugih sadovnjakih in vrtovih zopet manjka zgodnjih ali poznih vrst sadja, tako da otroci in družina velik del leta po nepotrebnem zaman cede slino po tujem sadju. Vse to je slabo, pomanjkljivo sadjarstvo.

Moški so po večini tobakarji in pivci, zato velikokrat nimajo pravega smisla za sadje, (dasi kuhano tudi njim ugaja). Žene bolj vedo, koliko v gospodinjstvu sadje zaleže, kako z njim utešijo posebno otroške želodčke in posladijo otroška in bolniška usta. Zato bi se morale prav žene živo zanimati za vzorno sadjerejo in jo sporazumno z možem urediti tudi na lastnem posestvu. Saj so naše gospodinje že pri pridelovanju ze-

lenjave pokazale, kako jim gre izpod rok, česar se resno lotijo. Naj poprimejo še v sadjarstvu!

Zlasti naj skrbi gospodinja, da bo pri hiši sadje od najzgodnejših pa do najbolj poznih vrst, in to čim več vrst sadja: jabolka, hruške, češnje, češplje, breskve, marelice (če seveda dovoljuje podnebje), kostanj, pa razno grozdicevje in vrtno jagode. Trto negujmo le tam, kjer dozorevajo boljše vrste in ne samo izabela (v kolikor seve ne sadimo trte zaradi sence).

Treba je pa, da so si gospodinje iz vsega početka na jasnem, da je treba o sadjarstvu nekaj umeti in da žlahtno sadje, ki naj rodi redno vsako leto, zahteva skrbne nege. Zato bi morale tudi gospodinje pazljivo prebirati strokovne članke in knjige o sadjarstvu. Marsikje je mož obrtnik ali ima kak drug poklic, ki mu ne pušča veliko časa za druga opravila; marsikje je žena — vdova sama gospodar in gospodinja na posestvu: v vseh takih slučajih je napredek sadjereje odvisen od umevanja žená za to panogo.

Zato je zelo prav, da vsebuje gospodinjski pouk po šolah in tečajih poleg pouka o uporabi sadja v prehrani tudi glavne pojme v sadjereji in pogojih za dobro vnoščevanje sadja. V umni sadjereji pa bi mogla tudi marsikatera samostojna ženska najti svoj poklic in notranje zadoščenje.

Vse, kar rodi in kar potrebuje skrbne nege in ljubezni, je blizu ženskemu srcu.

KUHINJA

Skisan fižol. Dober je le mlad fižol z nerazvitimi zrnji. Strelbljen fižol vrzi za trenutek v vrelo vodo, nato ga ohladi v mrzli vodi. Odcejenega in popolnoma mrzlega vlagaj v škafček ali v beloprsten lonec. Vmes potresaj sol, nekaj lovorjevih listov in nekaj šalotk. Na 1 kg fižola vzemi 6 dkg soli. Zgornje plasti močnejše potresi, ker se steka sol k dnu. Pokrij s prtičem in desko ter obteži kakor kisló zelje. Če drugi dan voda ne pokriva desk, dolij prekuhane slane, ohlajene vode. Fižol se skisa v dveh do štirih tednih. Snaži ga kakor kisló zelje. Kadar ga kuhaš, ga na večer nadevaj v posodo in nanj nalij mrzlo vodo. Zjutraj vodo zamenjaj in kuhaj fižol kakor navadno.

Ali pa zreži mladi fižol na posevne kosce kakor za prikuho in surovega dobro premešaj s soljo, (na 5 kg fižola 25 dkg soli). Natlači ga v posodo, pokrij ter uporabljaj kakor prvega.

Goščične kumare. Popolnoma dorasle kumare olup, iztrebi, zreži na tri prste dolge kosce ter osoli. Čez 24 ur jih odcedi in suho zbrisane naloži v steklenico s širokim vratom, v katero si vlija nekoliko z vodo razredčene kisove esence. Na vsako plast kumar potresi pol žlice rumenih goščičnih zrn, nekaj šalotk, koleščke hrena pa nekaj zrn česna in celega popra. Zalij z zavretim in ohlajenim vinskim kisom, zaveži in hrani. — Dobro so k mesu, h krompirju in za omake.

Kisle kumare. Majhne kumare operi s krtačo, osuši in nasoli za 24 ur; medtem jih nekajkrat prepolji, da se enakomerno razsole. Dobro zbrisane naloži tesno v stekle-

nico in daj vmes šalotko, česen, hren, zeleno papriko, vršiček pehtrana in zalij s prevretim, ohlajenim vinskim kisom, zmešanim z nekoliko kisove esence. Čez kumare položi navskriž dva klinčka lovorjeve vejice, da držita fižol pod kisom. Zaveži s pergamentnim papirjem in hrani na suhem, hladnem prostoru. Če se kis osuši, ga dolij.

Koroški
narodni
izdelki

(Kärntner Heimatwerk)

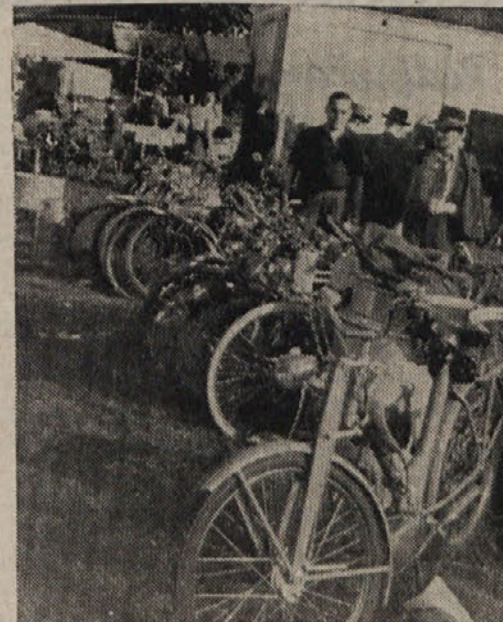
NARODNE NOŠE
BLAGO ZA NARODNE NOŠE
DELAVNICA

KLAGENFURT, Herrengasse 2

Češplje. Dobro zrele, še čvrste češplje operi, izpuli jim peclje, obriši, malo nabodi z iglo in naloži v steklenico. Prideni v vsako steklenico en klinček, majhen košček cimeta, zalij s sladkorno vodo, zapri steklenico in kuhaj v sopari 15 do 20 minut pri 86 do 90 stopinj Celzija.

Olupljene češplje. Debele, dobro zrele češplje polij z vrelo vodo, potem jih olup in naloži takoj v steklenico ter zalij s sladkorjem. Prideni v vsako steklenico en klinček, malo cimeta, potem jih pokrij in kuhaj v sopari 15 do 20 minut pri 85 stop. C.

Vsako, ki je kupil na Pliberškem sejmu pri domači tvrdki, se je o kvaliteti pohvalno izrazil in bil res zadovoljen. Na

ki vam bo pokazal, kako z novimi stroji lahko preživite jesensko dobo v kmetijstvu in gospodinjstvu brez trpljenja.

Rozalsko žegnanje

v nedeljo, dne 18. septembra 1955 pa si ogledajte in kupite

nove jesenske šlagerije

- ▶ V GOSPODARSTVU
- ▶ POLJEDELJSTVU
- ▶ GOSPODINJSTVU
- ▶ TEHNIKI

Ni Rozalskega žegnanja brez obiska v trgovini

Lomšek

V ŠT. LIPŠU

O izbiri družine

V času, ki otrok dorača v fanta, ko se prične zavedati samega sebe, se nekako nagonso oddaljuje od varnega zavetja doma in staršev ter začne odkrivati in spoznavati na lastno pest svet okrog sebe. Štavlja si razna vprašanja in jih skuša sam reševati. Odtujil se je od domačih, ker misli, da ga nočejo ali ne morejo razumeti.

Obenem pa začuti v svoji notranjosti veliko osamelost in potrebo po družini. Mlad človek čuti, da problemom, ki jih srečuje, sam ni kos, in zato išče pomoči; na vsakem koraku občuti, da so njegove sile premajhne in njegovo znanje nepopolno, zato išče zaveznikov. Najde jih običajno v svojih vrstnikih, v družbi svojih sovaščanov, šolskih sovrstnikov, ki se borijo z istimi težavami, in upa, da bo pri njih našel več razumevanja, kot pri odraslih. Tako nastajajo mlade družine in se porajajo prijateljstva, ki se pogosto hitro razbijejo, včasih pa segajo tudi v zrelo moško dobo. Lahko so koristno dopolnilo k fantovi pripravi za življenje, a slaba tovarišija pa lahko naredi neprecenljivo škodo.

Zato je izbira prave družine zelo važna stvar. Skoraj vedno je tako, da iščeš v prijatelju to, kar tebi samemu manjka, tako da ti postane prijatelj obenem vzornik, ki vpliva na tvojo duhovno rast.

Pri izbiri prijateljev naj te ne vodi čustvo, temveč predvsem razum, klic tvoje vesti. Tvoj prijatelj mora biti pošten, idealen, mora imeti pred seboj določene cilje, za katerimi stremi z vsemi svojimi močmi. Svoja slaba nagnjenja premaguje in svoje slabosti pošteno prizna ter se skuša poboljšati. To je lik prijatelja, ki ga moraš iskati.

Ni pa vreden tvojega priteljstva človek, ki je gobezdač, ki v vsem išče le sebe in misli samo na to, kako bi poceni in brez truda šel skozi življenje; ki se mogočnikom hinavsko klanja in se jim prilizuje, a siromake, pa četudi so sicer vsega spoštovanja vredni, zaničuje in jih zaradi njihove revščine zasmehuje; ki zato, ker mu je slovenski rod in naš jezik premalo gosposki, steguje glavo k tujemu, upajoč, da bo tako boljše prišel naprej. Takega človeka ne sprejmi za prijatelja.

Zavedaj se tudi, da kljub temu da si se nekoliko oddaljil od doma in staršev, te tvoj oče in mati še vedno ljubita in sta onadva tista, ki te najbolj razumeta in ti najbolj vroče želita sreče v življenju. In ravno zato ti pustita svobodo, da sam odkrivaš svet, ker veda, da, ko bosta stara in onemogla ali ko njiju ne bo več, boš moral življenjske težave sam premagovati in zato se moraš nanje pripraviti, ko si še mlad in krepak.

In če ti pri izbiri tvoje družine starši ali drugi zreli ljudje tega ali onega odsvetujejo, premisli dobro njihove besede, kajti iz njih govori življenjska izkušnja, ki je ti še nimaš.

ZA DOBRO VOLJO

Teorija in praksa

Peter B. pride k svojemu prijatelju in pravi:

„Dragi prijatelj, nahajam se v zelo težki situaciji in ne vem, kaj mi je storiti. Lahko bi oženil zelo bogato vdovo, ki jo pa ne ljubim. Lahko pa bi poročil tudi lepo mlado, toda revno dekle, ki jo ljubim. Kaj naj napravim?“

„Bodi pameten in ravnaj tako, kot ti veleva srce“, mu odgovori prijatelj.

„Imaš prav, poročil bom mlado dekle!“

„Dobro, če je to pa tako, potem pa daj meni naslov od vdove.“

Halo! Dekleta — Podjunčanke!

Vse bivše gojenke gospodinjske šole v št. Rupertu ter prijateljice ste pri srčno vabljeni na skupno romanje, ki bo tudi letos

pri Sv. Rozaliji na žegnanje, 18. septembra.

SPORED ROMANJA:

Ob 9. uri sv. maša za bivše gojenke z nagovorom in skupnim sv. obhajilom. — Po maši zborovanje na prostem pred cerkvijo s sledečim programom: pozdrav, govor, igrice, rajanje in petje. — V slučaju dežja bo cerkvena slovesnost v farni cerkvi v Globasnici, kulturna prireditev pa v dvorani pri Šoštarju.

POZOR! Skupni avto na romanje k sv. Rozaliji odpelje ob 7. uri zjutraj iz št. Ruperta. Ustavi se na križišču v Sinči vasi in Dobri vasi. Z istim avtom se lahko peljete tudi nazaj.

DEKLETA, PRIDITE V LEPEM STEVILU NA NAŠ SKUPNI PRAZNIK! BREZSKRBNŖ BOMO UŽIVALE NEKAJ UR DUHOVNE IN KULTURNE LEKOTE. NAŠA SRCA BODO POSTALA SPET VESELA IN MOČNA — PRIPRAVLJENA ZA VSE LEPO, A TUDI TEŽKO, KAR NAM PRI NAŠA VSAKDANJE ŽIVLJENJE.

Za mladino in prosveto

BESEDA NAŠI ŠOLSKI MLADINI NA POT

V NOVO ŠOLSKO LETO

V novem šolskem letu smo. Pričelo se je, pa je šel začetek skoraj neopazno mimo nas.

Toda za nas bi bilo premalo, če bi samo začeli. Z vsakim letom moramo tudi napredovati. Zato ne smemo čakati z učenjem do konca prvega tromesečja, češ da bomo takrat še lahko vse popravili. Takoj moramo pričeti in napeti vse sile, zakaj kasneje bo vedno težje nadoknaditi zamujeno.

V novem razredu smo morda dobili tudi nove sošolce. Najprej se moramo med seboj spoznati. Najlepše pa se spoznamo, če si pomagamo med seboj. Mnogo priložnosti imamo vsak dan, da svojemu sošolcu pomagamo in postanemo tako njegovi prijatelji. Posodimo mu knjigo, pomagamo mu pri domači nalogi, pomagamo pri malenkostih, ki jih je vsak dan nečteto. Poiskati si moramo dobrih prijateljev in najlaže si jih bomo pridobili na ta način. Dobri prijatelji so več vredni kot velika učenost.

Vsak razred je skupnost zase. Med učenci oziroma dijaki istega razreda mora biti iskreno prijateljstvo. Vsi si moramo biti kot bratje, kot člani ene družine, ki drug za drugega skrbé in si pomagajo.

Medsebojno spoznavanje in prijateljstvo pa ne sme biti samo zunanje. Če bi bilo samo zunanje, potem se ne bi nič ločili od svojih prijateljev, ki niso našega mišljenja.

Mnogo jih živi v zmoti, napačno sodi o mnogih stvareh. Prizadevali si bomo zato, da bodo naši sošolci prav mislili. Najprej pa moramo njihovo mišljenje spoznati. Šele ko bomo vedeli, v katerih stvareh se motijo, jim bomo mogli pokazati resnico.

Vsak pošten človek se mora truditi, da postanejo pošteni tudi ljudje, s katerimi živi. Če pravilno mislimo, če smo pošteni, potem si prizadevajmo, da bodo tudi drugi pravilno mislili in da bodo pošteni.

V šoli je mnogo priložnosti za tako delo, a ne smemo držati križem rok in leno čakati, da se nam ponudi priložnost, da kaj dobrega storimo. Priložnosti si človek sam ustvarja, v šoli pa jih nikdar ne manjka.

Dragi slovenski dijaki! Spoznavajmo sami sebe! Gradimo svoje značaje! Spoznavajmo svoje prijatelje-sošolce in jim kažimo pravo pot do naših velikih ciljev!

S.

Dekle, ki hočeš biti srečna

Dekle, biti hočeš srečna in osrečevati tudi druge okrog sebe, zlasti moža in družino. O, vem, da si to želiš, da za tem stremiš. A ne misli, da ti bom morda svetovala, da pojdi morda v Švico ali kam drugam v tujino. Preveč so žuljave moje roke, ki so garale na domači zemlji za moje otroke, preveč je že krvavelo srce za mojo deco, ki je odšla od doma iskat si boljšega kruha. Povedati ti hočem vzgled iz svoje vasi, da si dekle tudi drugače lahko pripomore do lastnega doma in do mirne družinske sreče.

Preprosto kmečko dekle iz naše vasi je šlo v gospodinjsko šolo. Kmalu nato, ko je šolo končala, se je poročila s pridnim delavcem. Vsa njena dota je obstajala v tem, kar si je v gospodinjski šoli koristnega za življenje pridobila, kajti doma ji niso mogli dati druge dote. Poročila sta se tako rekoč praznih rok. Res je, da je mož zelo priden, delaven in varčen, a kaj pomaga, če žena raztresa, kar mož skupaj znoši! Vsako stvar je znala tako obrniti, da ji je koristila. Kmalu sta si postavila lepo hišico, ki je najlepša v naši vasi. Ustvarila sta si zares prijeten dom, toplo družinsko gnezdece, kjer že veselo odmeva vrisk in krik treh otrok.

Kljub delu in skrbem nista pozabila svojega poslanstva kot oče in mati. A hišica ni samo na zunaj lepa, tudi znotraj kraljujeta red in snaga in povsod se zrcali okus, iznajdljivost in varčnost gospodinje. Kajti če vstopiš, te že na veži iz vsake omarice in

mize pozdravljajo okusno vezeni prtički, ki jih napravi sama. Vso posteljnino, vse zavese in še obleke za otroke ter navadne obleke za doma sešije sama, le najnujnejše stvari da k šivilji. Nikoli je ne boš našel brez dela. Tudi če pride kdo v vas, bo takoj vzela kakšno ročno delo v roke, da ne bi po nepotrebnem zapravila časa. Vsakega, kdor stopi v hišo, objame toplja domačnost. Tukaj res lahko čutiš, kakšno moč ima medsebojna ljubezen zakoncev, kajti ta dva sta res enih misli in enega srca. In sosedé, čeprav so vse starejše, radi pohitijo k njej po dober nasvet, vsakemu prav rada pomagajo, bodisi z besedo ali z dejanjem.

Tudi jaz sama pogosto pohitim k njej, da malo pokramljava; ne mine teden, da mi ne bi zatrjevala, kako vesela je, da je bila v gospodinjski šoli. Na žalost nima ča-

DEKLETA, NAJBOLJŠA DOTA VAS ČAKA V GOSPODINJSKI ŠOLI!

Gospodinjski šoli v ŠT. RUPERTU v Podjuni in v ŠT. JAKOBU v Rožu še vedno sprejemata dekleta za zimski tečaj 1955-56.

ZATO NE ZAMUDITE UGODNE PRILIKE IN SE PRIJAVITE ŠE DANES!

Na Žihpoljah smo se zbrale...

Da Podjunčankam in vsem drugim, ki nameravajo v nedeljo porovati k Sv. Hemi, ne upade pogum, jim moramo povedati, da smo me kljub dežju in slabemu vremenu romale k Žihpoljski Materi božji. Bilo je res spokorno romanje, ker nas je že navsezgodaj namočil dež, a to nas ni dosti motilo. Prisostvovala smo vsem sv. mašam in veselo prepevale v čast nebeški Materi. Zelo smo hvaležne preč g. dekanu za lepe besede, ki nam jih je podal pri nagovoru v cerkvi. Šle so nam res do srca, kjer so našle tudi odmev. Pri vseh molitvah smo se spominile vas vseh in upamo, da nas tudi ve ne boste pozabile v nedeljo, ko boste pri Sv. Hemi.

Po cerkveni slovesnosti se pa nismo dolgo pomišljale, ampak smo se kar hitro odločile za farovski kozolec, ker pač kje drugje ni bilo prostora in zunaj je pa deževalo. Hitro smo toliko pripravile, da je bilo za vse prostora. Zapele smo nekaj pesmic in ga. Inzko nam je lepo govorila. Govorila nam je res kot žena, mati in gospodinja. Ob njenih besedah smo si res sprašale vest, če smo na vasi to, kar pričakujemo od nas nekdanjih gojenk. Iskren Bog ji plačaj, ne bomo

Mp.

Tečaj za vkuhanje na gospodinjskih šolah

Tečaji za vkuhanje, ki sta jih priredili gospodinjski šoli v št. Rupertu in št. Jakobu v Rožu, so lepo in z dobrim uspehom potekli. Bili so res dobro obiskani, kar je samo dokaz, da so dekleta, še zvesta svojim načelom, za katere so se navdušila v gospodinjskih šolah, so hvaležne č. sestram in spoštujejo ter cenijo njih delo in znanje.

Med tečajnicami so bile tudi starejše udeleženke, katerim obisk gospodinjske šole svoj čas ni bil omogočen. Tako so si vse v teh kratkih dneh pridobile nekaj koristnega znanja.

Gospodinjskim šolam najlepša hvala, da so vedno pripravljene dati dekletom in ženam kaj koristnega. Tečajnicam pa želimo veliko uspeha pri vkuhanju in da bi zbile čim manj kozarcev. Tako, da bo čim manj dela, a tem več uspeha!

Veselo navdaja mlado dekle, da bo znanje, ki si ga je pridobila na letošnjem tečaju, lahko uporabila tudi v svojem lastnem gospodinjstvu.

sa, da bi še sla kdaj pogledat v št. Rupert, a č. sestre bi gotovo veselilo, če bi vedele, kakšno čast dela njihovi šoli.

Tudi narodno zavedna je ostala. Kljub temu da ima tri otroke, je bila tudi na mladinskem dnevu v Smihelu. Take in podobne prireditve le-redkokdaj izpusti. Res, prava slovenska žena in mati!

Sedaj torej veš, drago dekle, kje si išči doto za življenje. Svetujem ti to kot mati, ki ti dobro hoče in ki ve, kaj se pravi trpljenje in kaj zahteva poklic žene in matere. Na mojem obrazu, na mojih rokah in na mojem upognjenem telesu lahko bereš vse to — verjemi mi.

pozabile njenih besed!

Igrice so bile res lepo in prijetno podane. Bile smo kar navdušene in smo sklenile, da hočemo tudi me ostati zveste domači grudi in našim kmečkim domovom. Ne bomo silile v tujino, v službe, ker tujina je le mačeha in reže kaj grenak kruh in kaj rada razočara naše mlade upe in naša hrepenenja.

Udeležba sicer ni bila tako velika, ker je bilo pač vreme krivo. Toda kar nas je bilo, smo odhajale zadovoljne in okrepcane domov. Razvedrile smo si res duha in srce. Polne lepih misli in idealov in polne novega poguma zopet stopamo v vsakdanje življenje in zremo upapolno bodočnosti v oči.

Tistim, ki bodo v nedeljo romale k Sv. Rozaliji, želimo, da bi se ravno tako zadovoljne vračale domov kot me, in se jim priporočamo v spomin. Želimo jim boljše vreme, kot smo ga imele me in lepšo udeležbo.

Za drugo leto vam pa kličemo na veselo svidenje, ker upamo, da bomo imele spet skupno romanje.

Vse prav iskreno pozdravlja Rožanka.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

A. Z.:

Napoleon v Schönbrunnu leta 1809

Ob pogledu na atentatorja se je Napoleon začudil: „Oh, oh! Nemogoče! Saj to je še otrok!”

Začel je „otroka” zasliševati. Znano je, koliko se je Napoleon vojskoval prav na nemških tleh; kljub temu je bilo njegovo znanje nemščine za nič. Še bolj pa je bila atentatorju tuja francoščina. Zato je Rapp, rojen Alzačan, prevzel vlogo tolmača. Zasliševanje ni bilo uradno, zato nihče ni sestavil zapisnika. Pač pa je več prič poslušalo in vsak izmed njih je vedel potem iz spomina nekaj povedati. To je bila prilika, ki se je z njo okoristil vojaški lekarnar Cadet de Gassicourt. Ker je občeval z generaliteto, je mogel to in ono izvedeti, kar se je zgodilo v tišini schönbrunnske palače. Pisal je svoj dnevnik in mnogo let kasneje je ta dnevnik prišel v javnost. Iz dialoga, ki ga beremo v Gassicourtovem dnevniku, veje nekaj dramatičnega in ni ga med nami, kj bi ga to ne zgrabilo.

Stapsa so, preden ga je dal cesar pripeljati predse, na stražnici dve uri izpraševali, ne da bi mogli njegovemu trdovratnemu molku do živega. Čim je pa Staps stopil pred cesarja, se mu je jezik razvozal in voljno je odgovarjal na vsa vprašanja.

„Od kod ste?”

Krasota življenja

Veselo je živeti,
dokler si zdrav še, lep in mlad!
Svojih sreč ne znaš prešteti,
ves svet je poln presladkih nad.
Torej poj veselo,
da bo tod živelo
srečno vse!

Veselo je živeti,
če starše še imaš,
ni treba ti skrbeti,
kam jutri se podaš!
Zapoj tako v zahvalo,
da bi vse to ostalo
dolgo še!

Veselo je živeti,
če zvesto ljubi te deklé!
Kaj hočeš še imeti,
če taka zvesta žena je?
Torej poj veselo,
ker življenje celo
ljubo je!

Valentin Polanšek

„Iz Erfurta, živim pa že več tednov na Dunaju.”

„Kaj ste hoteli od mene?”

„Prišel sem, da vas terjam za mir.”

„Pa menite, da bi vas bil uslišal?”

„Mogoče — sicer bi vas bil ubil.”

„Kaj sem vam storil?”

„Zatirate mojo domovino. Ves svet zatirate. Miru nočete. Blaginja človeštva veleva, da umrjete. Toda, veličanstvo, ker sem občudoval vaše vrline, ker sem se zanašal na vaš razum — sem hotel, preden bi bil zamahnil, vas prepričati — — —”

Leto prej je imel Napoleon v Erfurtu zgodovinski sestanek z ruskim carjem Aleksandrom. Tedaj sta si v zaupnih razgovorih delila Evropo. Ker je bil Staps dejal, da je iz Erfurta, ga je Napoleon vprašal: „Ali ste me v Erfurtu videli?”

„Trikrat”, je potrdil pastorjev sin.

„Zakaj me pa takrat niste ubili?”

„Pustili ste moji domovini še žarek upanja. Menil sem, da je mir rešen. Gledal sem v vas velikana.”

„Našli so pri vas sliko — kdo je dekle?”

„Moja najboljša prijateljica.”

„Kaj? V vašem srcu domujejo tako nežna čustva, pa se niste pomišljali stopiti med morilce in s tem užalostiti ljubljeno bitje?”

„Sledil sem glasu, ki je močnejši od moje nežnosti.”

„Mar ste zares upali, da boste, ko me sredi mojih vojakov zabodete, odnesli pete?”

„Nasprotno — čudim se, da še diham.”

FRAN MILIČINSKI:

DOBRA GOSTA

V Butalah je bila krčma. Če je prišel lačen človek in je zahteval prigrizka, je krčmarica vsakokrat rekla: „Jejmina, včeraj smo imeli in jutri bomo imeli, le danes nimamo.” Tako so gostje minili, zakaj samo vino ne diši, če prigrizka ni poleg. Pa vendar sta krčmar in krčmarica dosti iztočila. Le čudno je bilo: sod je potekel, denarja pa ni.

Mož se je kregal: „Od kod boji kaj denarja, ko pol soda sama izpiješ, pijanka!”

Žena je rekla: „Jaz? Samega sebe primi za nos. Nimaš zastoj rdečega!”

Potem sta se stepla in nazadnje sta se tako pobotala: Kar zapijeta, morata plačati

„Kaj pa, ko bi vas pomilostil?”
„Ubil bi vas — navzlic vsemu.”

Ko je Napoleon hiral v pregnanstvu na otoku sv. Helene, je v družbi zvestih prijateljev rad obujal spomine. Tudi Stapsa se je spominjal. Iz beležk prijateljev razberemo marsikatero podrobnosti, ki Gassicourtovo poročilo na zanimiv način dopolnjujejo. Leta 1817. je Napoleon precej izčrpno govoril o schönbrunnskem atentatorju in O'Meara, telesni zdravnik pregnanega cesarja, ni zamudil prilike, da si besede zapiše.

Vprašal sem ga, je dejal Napoleon, zakaj ni ubil avstrijskega cesarja, ko je ta vendar prvi objavil vojno proklamacijo ter s tem sprožil krvavi ples. Kaj na to Staps? „Avstrijski cesar — hm — ko bi tega zmanjkalo, bi brž kdo drug, njemu povsem enak, sedel na prestol. Drugega Napoleona pa svet ne zmore.”

Dalje je Staps po Napoleonovem pričevanju zatrjeval, da ga je sam Bog pozval, naj odreši človeštvo trinoga, rojenega iz francoski revolucije: „Primerjal se je z Judito, mene pa nazval Holoferna. Navajal je sveto pismo ter iz njega opravičeval svoje dejanje. To me je prevzelo. Dal sem poklicati telesnega zdravnika Corvisarta ter mu naročil, naj Stapsa preišče, ali se mu ni morda omračil um. Corvisart si je dajal opravka z mladim čudakom. Dognal je, da mu bi je žila normalno. Tudi sicer ni našel nič izrednega. Sklepal je na popolno Stapsovo prištevitost. Štiriindvajset ur kasneje sem dal Stapsa še enkrat pripeljati. Vprašal sem ga, če bi se lotil ponovnega poskusa, če bi mu prvega odpustil. Molčal je. Šele čez čas je odvrnil, pa ne brez odpora: ničesar da ne bo več poskusil, saj Bog noče Napoleonove smrti, sicer bi se bil atentat posrečil.” (Konec prihodnjic)

kakor vsak drug gost. Zdaj sta bila potolažena zastran denarja.

Imela sta pa sladko rebulo na pipi in sta bila še vesela, da jima druga gostje niso hodili v škodo. Pridno sta jo cukala. Ali pomni! Kar sta izpla, sta vse pošteno plačala. Kadar si ga je žena natočila polič, ni nikdar pozabila in je zunaj vrgla možu dve dvojači. Če si ga je mož privoščil, je dvojači prejela žena.

Žejo sta imela oba enako, oba hudo. Sod je bil kmalu prazen. Takrat sta preštela skupiček, pa sta se močno začudila, da nista več iztržila za ves sod nego — dve dvojači.

Kako je to mogoče?

Moja zvezda

Vsako jasno noč te gledam skozi okno, kjer ležim. Zadnje misel ti posvečam, preden truden zamežim.

Nič ne vem, kako visoko si pripeta nad menoj in kako si imenuješ, ve le Stvarnik nad teboj.

Točno te na istem kraju opazujem iz nižav, vedno nekaj mi skrivnostno namiguješ iz daljav.

Kakor majhna drobna iskra, kot kresnica se mi zdiš, vedno bolj si mi zgovorna, tudi če ne govoriš.

Vsako jasno noč mi siješ božja lučka raz nebo, slično me je nekdaj zrlorajne mamice oko.

Limbarski

IVAN CANKAR:

Nebesa pod Triglavom

O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in rekel: „Tod bodo živeli veseli ljudje!” Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje — puste ležé tam, strmé proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev in je rekel: „Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!” Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila — vzrastla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih gleda, obstrmi pred tem čudom božjim, srce vztrepeče od same sladkosti; zakaj goré in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiz za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi. Vse, kakor je rekel, se je zgodilo; bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo — ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potrkanje in zvezde pojo, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno dželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz vsega srca!

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(34. nadaljevanje)

„Enterprise” in „Comus” sta preiskala otok Turk vzhodno od otokov Kaikos ter plula mimo tega otoka proti severu z vetrom, ki je pihal proti njuni levi strani, tako sta bila sedaj na severnem delu kleči, ki so se razprostirale ob velikem otoku Kaikos. Obe ladji sta pluli tako, da bi bili lahko zaprli pot „Avengerju”, preden bi prišel do prostora, kjer se je navadno zasidrala, da ni bilo klečevja, ki jima je zapiralo pot. Edini narč, po katerem sta se mogli ladij sedaj ravnati, je bil, da plujeta okoli klečevja proti jugu ter prideta do vhoda v preliv, kjer bi „Enterprise” dobila dovolj globoko vodo, da bi mogla uspešno zasledovati „Avengerja”. Ker je bil namreč preliv preozek, da bi se bilo mogoče prebiti skozi njega in ker je veter prihajal od juga, „Avenger” ni mogel ulti. Ujel se je v past in edino, kar mu je preostajalo, je bilo da se brani v svoji trdnjavi. Veter je pihal od juga in vse je kazalo, da utegne postati še močnejši.

Na krovu „Avengerja” so natanko opazovali nasprotnika in njuno gibanje. Kajn je spoznal, da je v zelo neprijetnem položaju. Ni dvomil o tem, da ga napadejo. Akoravno pa bi bil v vsakem drugem primeru zaukal od veselja zaradi tako ugodne prilike, je sedaj sodil vse drugače ter je bil pripravljen žrtvovati skoro vse, samo da bi se izognil boju in se mirno ločil od pristašev, ne da bi mu bilo treba prelivati kri. Ravno tako neprijeten je bil ta nesrečni se-

stanek Franciscu. Vendar ni izpregovoril z razbojniškim kapitanom niti besedice ves čas, ko sta bila na krovu.

Bilo je okrog devetih, ko so brez nezdode prepluli skoro pol preliva in je Kajn ukazal, da vržejo malo sidro; potem je poslal ljudi k zajtrku. Francisco je krenil v kabino in je ravno razlagal Klari ves položaj, ko je vstopil Kajn. Vrgel se je na zaboj in se zapotil v globoke in žalostne misli.

„Kaj nameravate storiti?” je vprašal Francisco.

„Sam ne vem. Sam nočem odločiti, Francisco”, je odgovoril Kajn, „Ako bi hotel po svojem mnenju, bi pustil ladjo tukaj, kakor je zdaj. Oni nas morejo napasti le v čolnih, in tega se ne bojim. Ako pa plove mo naravnost skozi in dovolim drugi ladji, da gre za nami, ne da bi ji branili prehod, nas napade v globoki vodi in premaga, ako združi moštvo obeh ladij proti nam. Na drugi strani pa moremo mi braniti svojo ladjo bodisi z obrežja, bodisi z njenega krova, toda zelo smo oslajbljeni. Na vsak način skličem vse moštvo, ki naj potem samo odloči. Bog ve, da se ne bi bojeval na noben način, ako bi bilo po moji volji.”

„Ali ni mogoče v tem primeru uteči?” se je zopet oglašil Francisco.

„Da, ako zapustimo svojo ladjo in utečemo ponoči, ko bi se oni najmanj nadejali, in to v čolnih skozi preliv med velikim in severnim otokom. Vendar ne smem nasvetovati kaj takega, ker bi me možje ne poslušali. Vrhutega zelo dvomim, da bi nam dal sovražnik dovolj časa. Že danes zjutraj, preden smo ugledali te ladji, sem vedel, da bo moja usoda odločena, preden zaide sonce.”

„Kaj hočete reči s tem?”

„Povem ti, Francisco,” je dejal Kajn, „tvoja mati, ki me je vedno obiskovala v sanjah, kadar me je čakalo kaj hudega in česar se strahoma spominjam sedaj, se mi je prikazala tudi zadnjo noč. Njen ljubezni obraz pa je bil žalosten in sočuten, ko mi je otožno namigavala z rokami, kakor bi me vabila, naj grem z njo. Da, hvala Bogu! Ni me več gledala tako kakor prejšnje čase.”

Francisco ni odgovoril ničesar in Kajn je začel zopet premišljati.

Čez nekoliko časa je Kajn vstal, vzel iz omare majhen zavoj in ga izročil Franciscu. „Obdrži tole,” je dejal razbojniški kapitan, „ako se mi kaj pripeti. Tu notri je pisano, kdo je bila tvoja mati. Vrhutega so notri imena in popisi krajev, kjer sem skrnil svoje zaklade. Vse prepuščam tebi, Francisco. Pridobil sem si jih nepošteno. Toda ti nisi ničesar zakrivil in nikogar ni, ki bi jih mogel zahtevati nazaj. Ne odgovarjaj mi sedaj. Našel boš prijatelje, ko mene več ne bo, in dejali ti bodo isto kot sedaj jaz. Še enkrat te opominjam, pazi na ta zavoj.”

„Malo upanja imam, da bi mi mogli koristiti,” je odgovoril Francisco. „Ako ostanem živ, ali ne bodo tudi mene imeli za morskega razbojnika?”

„Ne, ne, lahko jim dokažeš, da nisi.”

„Zelo dvomim; toda zgodi se božja volja!”

„Da, zgodi se božja volja!” je rekel Kajn žalosten. „Pred mesecem dni se ne bi bil drznil reči kaj takega.” In razbojniški kapitan je odšel na krov, Francisco pa za njim.

Sklicali so moštvo „Avengerjevo” na zadnji del ladje, da odločijo, kaj naj store. Odločili so se zato, da dvignejo sidro in odplu-

jejo v zaliv, kjer bi bilo po njih mislih laže braniti ladjo, kakor pa če bi ostali na sedanjem mestu.

Dvignili so sidro in nadaljevali nevarno pot. Veter je postal močnejši in na morsk gladini so se tvorili majhni valovi; zato sedaj ni bilo več mogoče videti nevarnega dna. V tem času pa sta „Enterprise” in „Comus” plula izven klečevja proti vetru.

Okoli poldne je veter narastel še mnogo bolj. Peneči valovi so udarjali sedaj povsod ob skalovje in pečine. Mornarji so zavili skoro vsa jadra, zakaj hitrost je še povečala nevarnost, v kateri je bil „Avenger”.

Razvili so jadra za vihar. Pa tudi s temi majhnimi jadri je brzela ladja z vetrom hitro naprej.

Kajn je stal zadaj in dajal krmarju povelja. Mnogokrat so bili že zadeli ob skale, vendar so bili še vedno dosti srečni. Vlekli so za seboj deske in sploh storili vse, da bi zmanjšali hitrost. Samo udarjanje kipečih valov je kazalo, kje so velike skale, tako da so se jih mogli izogniti.

„Zakaj pa ne pozovemo Hawkursta, ki jako dobro pozna vse skale in peči, da nam kaže pot?” je rekel krmar mornarjem, ki so stali okoli njega.

„Prav pravite! Pojdimo ponj!” so vzkliknili nekateri izmed razbojnikov, drugi pa so odšli v notranje prostore.

V kratkem času so se vrnili s Hawkurstom ter ga odpeljali na sprednji del. Prav nič se ni ustavljal, ko so zahtevali, naj vodi ladjo skozi klečevje.

„Če pa tega ne storim?” je dejal drzno Hawkurst.

(Dalje prihodnjic)

Poplave v Indiji

Kot poročajo iz Zeneve, kjer je glavni urad mednarodnega Rdečega križa, je Indija zadela strahovita vremenska katastrofa. Zaradi nalivov so orjaške indijske reke Brahmaputra, Ganges in Indus prestopile bregove in preplavile ogromne površine gosto naseljenega plodnega ozemlja. Razdejanj je okrog 28.000 vasi in približno 45 milijonov ljudi je brez strehe. Reke so s tako naglico narasle, da so po večini ljudje komaj imeli čas, da si rešijo golo življenje. Reka Mahnadi v vzhodni Indiji je narasla 23 metrov nad svojo normalno višino.

Zaradi razdejanj grozi v poplavljenih predelih tudi glad in izbruh kužnih bolezni. Zato Mednarodni Rdeči križ zbira po vsem svetu hrano, zdravila in oblačila za prvo pomoč poplavljenecem.

Albanija je izpustila 13 Italijanov, ki so bili v albanskih ječah še iz leta 1945 kot vojni zločinci.

Nova ameriška vojaška edinica je bila formirana v severni Italiji, po večini iz čet, ki so po sklepu državne pogodbe zapustile Avstrijo. Steje skupno 5000 mož ter je podrejena poveljstvu Atlantskega pakta.

V Kambodži (ena izmed držav francoske Indokine) so se prvič vsile volitive in je vse sedeže osvojila stranka bivšega kralja Norodoma, ki se zavzema za neodvisnost države ter je ostro protikomunistično usmerjena, dočim je poražena Demokratska stranka zagovarjala politiko nevtralnosti med obema svetovnjima blokoma.

REKORDNI PORAST PRAŠIČEV

Štetje prašičev v mesecu juniju je izkazalo velik porast prašičev in sicer so našli 2, 595.121 glav. V primeri z junijem lanskega leta je število zrastle za celih 14 odstotkov. Med vsemi zveznimi deželami beleži Predarlška največji porast, kjer se je število zvišalo za celih 23 odstot. Posebno velik je porast pri odojkih in prašičkih pod pol leta starosti, zaradi česar je pričakovati v prihodnjih mesecih povečan prigon domačih klavnih prašičev na trg. Tudi število pitalcev se je zvišalo za 55.000 glav in doseglo lepo število 541.000 glav.

Nekaj novic z dunajskega velesejma

(Nadaljevanje s 5. strani)

imajo avtomobile v Ameriki že vsi delavci, in da se direktorji od delavcev vsaj nekoliko razlikujejo, je ameriška industrija zanje izdelala posebna letala, da ne bodo več delali drenja po cestah z prevelikimi in predolgimi avtomobili.

Poleg te uradne razstave, pa razstavlja na Dunaju cela vrsta zasebnih ameriških firm. Med njimi je posebno pozornost zbudil aparat za kuhanje kave, ki dela hudo konkurenco italijanskim izdelkom, ki so doslej bili „v modi“. Vendar zlobni jeziki (menda iz italijanskih vrst) pravijo, da se okrog tistega aparata zato gnete toliko obiskovalcev, ker je obnem z aparatom ameriška trdka „razstavila“ tudi mlado, prikupno ameriško gospodično, ki razlaga delovanje aparata!

Po obsegu pa je seveda največja udeleženka letošnjega jesenskega sejma Zapadna Nemčija, ki razstavlja mnogostevilne proizvode svoje industrije. Skupno razstavlja okrog tisoč zapadnonemških firm. Nato sledijo Anglija (98 firm) Francija (87), nakar prideta Švica (86) in Italija (71).

Zaklad Pancho Ville so našli

Pancho Villa je legendarni ropar iz Mehike, ki ga mnogi še zdaj časte kot junaka, drugi pa preklinjajo kot morilca, se je boril tudi proti ameriškim četam, poslanim tik pred prvo svetovno vojno v Mehiko, da bi napravile konec njegovemu roparskemu početju. Leta 1923 so Villo umorili.

Ko je 76-letna Dolores Vasques iz El Centra v Kaliforniji začutila, da se ji bliža smrt, je poklicala k smrtni postelji policaja in mu povedala, da ve, kje je zakopan zaklad Pancho Ville v vrednosti 1.500.000 dolarjev. Dolores Vasques je pripadala Villovim oboroženim silam in sicer v činu polkovnika. Bila je njegova zaupnica in opravljala je adjutantske posle. Povedala je, da je zaklad zakopan na raznih pokopališčih Texasa. Po drugih ustnih izročilih pa je Villa zakopal svoj zaklad nekje v gorah in pobil vse ujetnike, ki so prenašali zlato.

Dolores Vasques je izrazila željo, naj bi zaklad razdelili med bivše Villove vojake.

Vse šolske potrebščine, šolske zvezke, svinčnike, peresa, šolske pušice, šestila, papir, pisalne stroje itd. kupite najceneje v strokovni papirnici

„Papierkönig“
ANTON NOVAK
„Steirerhof“
CELOVEC — KLAGENFURT
Feldm.-Conrad-Platz 2

Šolske in risarske potrebščine

Friedrich Schulze
CELOVEC — KLAGENFURT
Villacher Ring 6 — Tel. 35-19

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 š (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

AVE-MÖBEL

Doeni kupi, kdor kvaliteto kupi!

Doeni kupi, kdor AVE-Möbel kupi!

AVE-MÖBEL je kvalitetno pohištvo iz največje avstrijske specialne tovarne za spalnice. Tovarna in zaloga: Steinfeld/Drau. — Podružnici: Celovec-Klagenfurt, Getreidegasse 1, Beljak-Villach, Moritschgasse, nasproti Parkhotela.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
STADTTHEATER

16. do 19. 9.: Dve uri prave senzacije „Arena“, 3-D (ni za mladino).

20. do 22. 9.: „Der unheimliche Untermieter“, (ni za mladino).

PRECHTL

16. do 19. 9.: „Ein Mädchen aus Paris“, (ni za mladino).

20. do 22. 9.: „Drei Matrosen in Paris“, (ni za mladino).

VOLKSKINO

16. do 19.: „Ich war ein häßliches Mädchen“.

22. do 24. 9.: „Im Schlafsaal der großen Mädchen“, (ni za mladino).

PLIBERK

17. do 18. 9.: „Viktoria und ihr Husar“.

21. do 22. 9.: „Glück muß man haben“.

OPEL REKORD 1953 ugodno naprodaj. — Weinstube Reblaus, Celovec — Klagenfurt, Fleischbankgasse. Telefon 21-20.

Vistra blago za obleke od 7.— šil. Blago za zavese in vse kar rabite za dom dobite najceneje

pri Tekstilwaren

FERTALA
tekstilna roba
SMOHOR

Tujske sobe od šil. 600.— naprej pri **VOLKSMÖBELHAUS MATSCHEDULNIG**, Klagenfurt, Paulitschgasse 14.

Vsak teden nove pošiljke raznih avto vozov iz Nemčije; najugodnejše samo Autozentrale Potuznik Celovec-Klagenfurt, St. Rupprechter Strasse 4. Velika razstavna dvorana: Gabelsbergerstr. 7 (Autohof).

Poceni omare, postelje, obleke, čevlji do št. 47 pri starinarju **FUCHS**, Celovec-Klagenfurt, Salmstrasse 4.

TVOJE MOTORNO KOLO samo od trdke Potuznik, tovarniško novo in rabljeno. Majhno naplajilo, ostanek v 25 mesečnih obrokih. Celovec-Klagenfurt, St. Rupprechter Strasse 4.

ŠIVALNE STROJE
KOLESA
Celovec
Wienerg. 10
GRUNDNER

Zum Mischen

mit Bohnenkaffee gibt es kaum etwas Geeigneteres als den vollmundigen, schon kaffeeartigen und im Geschmack besonders zum Bohnenkaffee passenden

Kathreiner

in Körnern und
jetzt auch gemahlen

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 18. 9.: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK: 19. 9.: 13.55 Poročila, objave. Za vsakega nekaj. 18.45 Za našo vas. — TOREK, 20. 9.: 13.55 Poročila in objave. Zdravniški vedež. Zabavna glasba. — SREDA, 21. 9.: 13.55 Poročila, objave. Za ženo in družino. 18.45 Slovenske pesmi. — ČETRTEK, 22. 9.: 13.55 Poročila, objave. Ne beše Lenka rodna za tie pusti tutumi... (Literarna oddaja iz makedonske socialne lirike). — PETEK, 23. 9.: 13.55 Poročila, objave. Herta Kralj: Začetek šolskega leta. (Oddaja za mladino). 18.45 Športni obzornik. — SOBOTA, 24. 9.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 25. 9.: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

ČLOVEŠKE LASE ZBRAJAO

Brivci iz Vzhodne Nemčije so dolžni zbirati kratke in polkratke lase do 15 cm in jih vsak mesec izročiti državnemu podjetju za odkup odpadkov. V ustrezni uredbi ni povedano, za kaj bodo človeške lase uporabili.

KIRURŠKE KLEŠČE V ŽELODCU

Neka ženska v Puri v Indiji je celih 12 let nosila v želodcu kleščo, ki jih je bil pozabil v njem kirurg, ko jo je operiral. Ko je nedavno spet šla v bolnišnico, da bi jo drugič operirali, je rentgenska slika pokazala, da ima v želodcu kirurške klešče. Ko so jih odstranili, ji je takoj odleglo.

Godbeni instrumenti na pihala in orkester (Streich) na zalogi. Popravila točno, solidno v strokovni delavnici.

Anton Häupel
CELOVEC

„Steirerhof“ Völkermarkter Pl. 2.

Katece prednosti

Vam nudi

Teppichhaus Radlmayr

PRI NAKUPU PREPROG · PREGRINJAL · BLAGA ZA POHIŠTVO · NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA

1 NAJVEČJO IZBIRO

2 PAZLJIVO POSTREŽBO

3 NIZKE CENE · PLAČILNE OLAJŠAVE

BELJAK-VILLACH · POSTGASSE 3 · TEL. 47-67

Župni uradi in gostinski obrati imajo posebne popuste!

WALCHER

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Okt. Str.

PRISTNE narodne DEČVE (Dirndl) gotove in po meri

LODRON

Strokovna trgovina za vaš dom
Beljak-Villach, Ledergasse 12

Prešite odeje (kovtri) — modroci — posteljno perje — inleti — posteljno blago — flanelaste rjuhe — blago za pregrinjala in pohištvo — preproge in tekači — podloge za tla. — Kvalitetno in poceni.

Prevzem
gostilne

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel od Heinricha O-termann gostilniško podjetje

LINDENKELLER
CELOVEC — KLAGENFURT
Villacher Ring 9

Potrudi se bom, da bom svojim cenjenim gostom z dobro pijačo, prvovrstno hrano in solidno postrežbo najbolje postregel. Klubne sobe za društva so na razpolago. — Novi gostilniški vrt naj bi služil mojim gostom za oddih po končanem dnevnem delu.

Za obilen obisk se vljudno priporoča
JOSEF LANGHANS JUN.

Vsakemu naročniku

„Tednika“

pomagamo

Pri vseh svojih nakupih se obračajte za nasvet na oglasni oddelek našega lista.

Pri večjih nakupih vam preskrbimo

popuste

Preskrbimo vam nadalje točno

dobavo

Preskrbimo vam tudi blago dobre kakovosti.

Ne zamudite torej ugodne prilike in naročajte po naših nasvetih

boljše in cenejše

Vedno smo vam z nasveti na razpolago, zato se obračajte na nas (zadostuje dopisnica).

OGLASNI ODDELEK

„Našega tednika“

v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Telefon 43-58

Grdbeno-galanterijsko- in ornamentno kleparstvo. — Popravila izvršujemo prompt in solidno.

Gottlieb Großnegger

Celovec-Klagenfurt, Villacher Ring 31

RADIJSKI APARATI

Ze sedaj si oglejte nove jesenske modele pri

Truppe & Ermann

VILLACH

Widmannngasse 41 - Ecke Kirchenplatz

Sem prabič fejest bii pa Schleppe pii!